

Observant 10

Informatie- en opinieblad van de Universiteit Maastricht • Redactieadres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • Jaargang 18, 6 november 1997

Drs. Loek Hermans, voorzitter van de commissie die zich boog over de toekomst van de studiefinanciering, wist dat hij niet met lauwerkransen zou worden omhangen. Hij hield rekening met kritiek, en die krijgt hij dan ook. Zie pagina 7 (foto Hans Stakelbeek)

Hermans wil universiteit en student invloed geven Beurs wordt inzet onderhandelingen

Studenten moeten in de toekomst met hun universiteit of hogeschool onderhandelen over hun basisbeurs. Hoeveel studiepunten ze willen halen en hoeveel beursgeld ze daarvoor krijgen, of ze naast hun studie gaan werken en hoe lang ze over hun studie doen - over al zulke zaken kunnen ze afspraken maken.

Dat stelt de commissie-Hermans, die minister Ritzen advies moest geven over de toekomst van de studiefinanciering, in het rapport *De kost gaat voor de kennis uit*. De commissie wil dat het inkomen van studenten met honderd gulden per maand omhoog gaat, dat ouders verplicht worden mee te betalen aan de studie van hun kinderen en dat de drempels om te gaan lenen worden verlaagd. Studenten leven nu te veel in onzekerheid over hun inkomen, vindt de commissie-Hermans. Dat komt vooral door het stelsel van de prestatiebeurs, dat vorig jaar is ingevoerd. Daardoor weten studenten pas aan het eind van hun studie of zij hun basisbeurs moeten terugbetalen of niet. De commissie vindt die onzekerheid 'buitensporig'. Dat moet veranderen. Of een student aan de prestatienorm voldoet, mag geen

gevolgen met terugwerkende kracht hebben, zegt de commissie. Hoe de eisen aan studieprestaties dan wel vorm moeten krijgen, laat Hermans in het midden. In ieder geval wil hij de uitwerking van die eisen overlaten aan student en universiteit of hogeschool zelf. De eisen moeten vastgelegd worden in 'onderwijsafspraken'. In zo'n afspraak staat ook welk onderwijs een student wil volgen, of hij wil werken naast zijn studie, en hoe lang hij over zijn studie wil doen. Een student mag een vierjarige studie over tien jaar uitsmeren. Ook de uitbetaling van het beursbedrag waarop hij recht heeft - net als nu maximaal 20.400 gulden - wordt dan gespreid. Studenten moeten wel voor hun vijfentwintigste aan een studie beginnen. Verder wil de commissie ouders verplichten hun studerende kinderen financieel te steunen tot die 21 jaar zijn. Kinderen moeten 6500 gulden van hun ouders krijgen. De overheid moet ouders stimuleren om mee te betalen, vindt Hermans. Dat kan bijvoorbeeld door 'studiesparen' te belonen met een premie. Studenten met ouders die hun bijdrage desondanks niet kunnen opbrengen, krijgen een aanvullende beurs. Als ouders niet willen betalen, kunnen studenten het bedrag via de overheid op hen verhalen. Dat zullen ze

pas doen als er toch al ruzie is, geeft de commissie toe. Toch ziet zij er weinig in de ouderlijke bijdrage te laten innen via de belasting. Ten slotte wil Hermans dat studenten meer gaan lenen. De commissie wil die leenangst wegnemen door gedeelten van de schuld sneller kwijt te schelden als een afgestudeerde weinig verdient. Daarnaast wil de commissie de rente op studieschulden verlagen. Ook dat kan geregeld worden in de 'onderwijsafspraken': wie snel studeert, komt in aanmerking voor een lagere rente. De totale kosten van de studiefinanciering stijgen door deze verhoging van het budget naar 7,4 miljard gulden. Nu kost de studiefinanciering nog 6,8 miljard. De helft daarvan wordt nu door de overheid betaald. Ouders betalen ongeveer 2,3 miljard. De rest brengen studenten zelf op, ofwel via leningen ofwel via een baantje. De commissie laat zich er niet over uit wie de extra kosten moet betalen. Ook de invoering van een nieuw stelsel kost veel geld. Eenmalig is zeker drie miljard nodig. Zo groot is het gat dat is ontstaan toen Ritzen op papier alle beurzen omzette in een lening. Dat deed hij bij de invoering van de prestatiebeurs.

HOP, Hanne Obbink

Extra geld voor extra studenten

De Universiteit Maastricht heeft anderhalf miljoen gulden gekregen van minister Ritzen om de groei van het aantal studenten op te vangen. Dit jaar hebben zich tot nu toe 2836 eerstejaars ingeschreven. Dat zijn er 442 meer dan vorig jaar. De helft van dat geld wordt verdeeld over de faculteiten. Algemene wetenschappen, cultuurwetenschappen en psychologie krijgen elk een halve ton. Gezondheidswetenschappen en rechten drie keer zoveel en economie mag op een kwart miljoen rekenen. Geneeskunde, waar dankzij de numerus fixus geen toename is, kan niet van het extraatje meeprofiteren. De rest wil het college van bestuur gebruiken voor huisvesting en de algemene diensten. Daarnaast wil het college eind november aan de universiteitsraad voorstellen om vier faculteiten structureel meer middelen te geven. Psychologie en rechten krijgen elk ongeveer een half miljoen meer, gezondheidswetenschappen acht ton en economie 1,2 miljoen. Door geen extra geld meer te storten in het afstudeerfonds, hoopt het college de benodigde middelen bijeen te krijgen. De anderhalf miljoen die Ritzen nu heeft toegezegd, komt overeen met het bedrag dat de UM gevraagd heeft voor 1997. (JB)

3

De mensa onderzocht: duur en vooral druk

5

Lingospelers zijn voorzichtiger dan beleggers

9

Vertrekkende prof. Joost Bremer begon zijn loopbaan in militair hospitaal

14

De billen van een balletdanseres

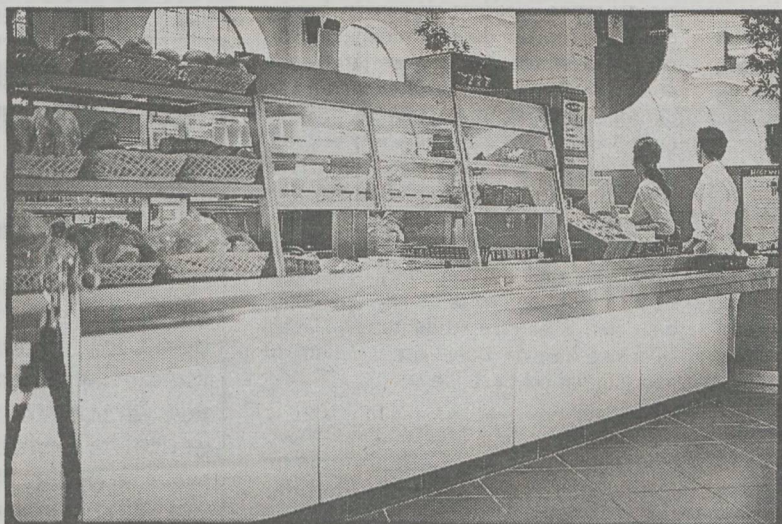
16

"En een prettige reis verder"

Studenten en medewerkers oordelen over Maastrichtse mensa's en automaten

Een gulden voor een banaan is teveel

Over de kwaliteit van het eten zijn de Maastrichtse studenten redelijk tevreden, al hadden ze liever wat minder vet en om vijf uur een biertje. De prijzen van de universitaire mensa's vinden ze echter te hoog, zo meldt het rapport van adviesbureau Uniconsult. Dit bureau onderzocht de kwaliteit van de universitaire restaurants, snoepautomaten en kopieerapparaten.

Studenten zijn redelijk tevreden over de kwaliteit van het eten in de Mensa (foto Philip Driessen)

Uniconsult Maastricht noteerde in opdracht van het facilitair bedrijf van de Universiteit Maastricht de oordelen van 362 studenten en 223 medewerkers over de mensa's aan de Tongersestraat, de Universiteitsingel en het Debyplein, de her en der verspreid staande frisdrank- koffie- en snoepautomaten en de kopieerapparaten.

De voorzieningen op Randwijck blijken aanzienlijk lager te scoren dan die in de binnenstad. De prijzen mogen dan hetzelfde zijn, de kwaliteit van het aanbod is een stuk minder. Op de Universiteitsingel zijn de stokbroodjes oud, zit er teveel boter op en om elf uur is het bruine broodje gezond al uitverkocht, moppen ook de medewerkers. Zowel

studenten als medewerkers vinden dat de klantvriendelijkheid van het personeel in het Trefcentrum nogal te wensen overlaat.

Alle ondervraagden klagen over de drukte op de verschillende locaties. Een verruiming van de openingstijden is dan ook gewenst. "Daar kunnen we nu nog even niks aan doen", zegt E. Klekamp, hoofd facilitair bedrijf, hulpeloos. Hij wijst op de tent, die als noodvoorziening aan de mensa van de Tongersestraat is vastgeplakt. "Als je daar een maaltijd ge-

bruikt, terwijl er driehonderd mensen om je heen zitten, is dat niet plezierig." Het wachten is op de verbouwingen aan beide zijden van de Maas. "Op Randwijck beginnen we in mei '98. De verbouwing is in '99 klaar. Daarmee wordt een hoop opgelost, maar niet alles. Een warme maaltijd blijft f6,95 kosten."

Klachten van studenten over de hoge prijzen in de mensa wijt hij onder andere aan de manier waarop de vragen werden geformuleerd. "Als je een student vraagt of hij

vindt dat hij teveel betaalt voor een kop koffie, denkt hij altijd dat hij ook minder kan betalen. En een banaan voor een gulden... Hun referentiekader is de Edah of Albert Heijn en wij hebben altijd moeite om uit te leggen hoeveel bananen wij moeten verkopen om de begroting sluitend te krijgen. De mensa is een basisvoorziening die de universiteit biedt. Het 'sociale pakket': brood, beleg, koffie, thee, melk bieden we aan tegen iets meer dan de ingrediëntenprijs. Daar krijgen we subsidie voor. De luxe artikelen worden aangeboden tegen een hogere prijs. We moeten de kosten om de mensa draaiende te houden doorberekenen. Gebruikers zien die kosten niet."

Over de automaten is men over het algemeen redelijk tevreden, zij het dat aan de smaak van koffie en thee nog wel iets te verbeteren valt.

De negatieve beoordeling van kopieervoorzieningen was een verrassing voor Klekamp. "We realiseren ons niet altijd hoeveel moeite mensen moeten doen om aan een kopieerkaartje te komen." Om er vervolgens achter te komen dat het apparaat staakt. Klekamp belooft op deze punten verbetering en benadrukt nog eens dat een beter lopend bedrijf het doel van dit onderzoek was.

Agnes Sommer

Raad geneeskunde zegt schoorvoetend ja tegen neurowetenschappelijke onderzoekschool

Schoorvoetend heeft de faculteitsraad geneeskunde tijdens een extra ingelaste vergadering 'ja' gezegd tegen een nieuwe Europese onderzoekschool op het gebied van de neurowetenschappen. Als de universiteitsraad ook positief oordeelt, kan in december de aanvraag tot erkenning van EURON naar de KNAW worden gestuurd.

Een volmondig 'ja' voor de aanvraag van de nieuwe onderzoekschool, zo bleek afgelopen dinsdagmorgen al snel, zat er niet in. Daarvoor was het tweede en nu positieve advies van de Interfacultaire Wetenschapscommissie (IWC) nog veel te kritisch. En juist dit advies, dat op dringend verzoek van de raad te elfde ure op papier was gezet, zou voór veel raadsleden doorslaggevend zijn, hadden ze tijdens hun vergadering van 31 oktober laten weten.

In de beoogde onderzoekschool EURON (European Graduate School of Neuroscience) wil het Maastrichtse instituut Hersenen en Gedrag samen met wetenschappers uit Aken, Düsseldorf, Luik, Leuven en Brussel de relatie tussen hersenen en gedrag verder onderzoeken. En wel vanuit multidisciplinair perspectief.

Dat zowel het internationale als het multidisciplinaire van de toekomstige onderzoekschool, goed aansluiten bij de jongste voorkeur van minister Ritzen en de KNAW, is een groot pluspunt vond de raad. Maar ondanks dat blijft het zaak om de keuze voor juist die internationale Partners goed te motiveren. En dat ontbreekt in de aanvraag. Bovendien blijft ook onduidelijk wat de Precizie inbreng is van de diverse euregionale deelnemers.

Verder vindt de raad in navolging van de IWC dat de geschetste samenwerking tussen de diverse partijen, niet overeenstemt met de werkelijkheid. In een eerder advies nam de IWC al het woord 'windowdressing' in de mond. Ook nu vindt ze dat het voorstel te veel "een sfeer uitademt van een reeds jarenlange samenwerking, terwijl de initiatiefnemers erkennen dat dit voorstel slechts een aanzet daartoe is". Zij pleit er dan ook voor om de reële stand van zaken op papier te zetten en daarnaast de wil tot samenwerken te benadrukken.

De eerder geuite angst dat EURON overlap zou vertonen met de drie er-

kende Nederlandse onderzoekscholen op het gebied van de neurowetenschappen, was dinsdag geheel verdwenen. De andere drie scholen hebben immers laten weten dat zij de nieuwe school niet als concurrent zien, maar als een welkome aanvulling.

De portefeuillehouder onderzoek prof. D. Slaaf kreeg tijdens de vergadering het verzoek om er op toe te zien dat al de punten van kritiek ook daadwerkelijk in de nieuwe versie van de aanvraag verwerkt worden. Gebeurt dat niet, dan kan hij met goedkeuring van de faculteitsraad het hele voorstel alsnog tegenhouden. Dit zal hoogstwaarschijnlijk niet

gebeuren want prof. dr. J. Jolles, directeur van het onderzoeksinstituut Hersenen en Gedrag, liet dinsdagmiddag al weten dat hij de kritiek ter harte neemt.

"Maar ik blijf het opmerkelijk vinden dat zo'n uniek initiatief, dat door onze buitenlandse partners met 'letters of intent' wordt begroet, dat door onze collega-instituten als een welkome aanvulling wordt gezien en dat past binnen het nieuwe beleid van minister Ritzen, hier met maar weinig enthousiasme wordt begroet. Ik ben blij met de constructieve kritiek, maar ik heb ook graag een positief commitment."

Riki Janssen

Animo pc-privéproject eerstejaars lager dan verwacht

Het aantal eerstejaars dat gebruik heeft gemaakt van het pc-privéproject van de Universiteit Maastricht is uiteindelijk toch lager uitgevallen, dan verwacht. Niet de geplande driehonderd, maar slechts 228 studenten kochten de afgelopen maanden tegen gereduceerde prijs (2753,75 gulden) een Dell Dimension P166v (winkelwaarde 3500 gulden) met een modem van de PTT.

Het waren vooral de toekomstige economen die het aanbod van de universitaire dienst ICA (Informatie, Communicatie en Automatisering) zagen zitten. Meer dan honderd computers gingen er over de toon-

bank. Ook de juristen waren goed voor meer dan vijftig pc's. Heel wat minder enthousiast bleken de aankomende artsen. In totaal werden er aan die groep maar vijf verkocht.

Een mogelijke oorzaak is de wat magere pr die de geneeskundestudenten ten deel is gevallen, denkt M. de Lyon van ICA. In het informatiepakket dat de eerstejaars geneeskunde net als alle anderen voor de introductie ontvingen, ontbrak de brief over het pc-privé-project. De faculteit vond de daarin gedane uitspraak dat de computer vrijwel onmisbaar is in ieder studie, te stellig en wilde niet dat de brief werd verstuurd. Verder trok ook de ICA-voorlichtingsstand tijdens de facultaire introductie relatief weinig belangstellenden. De Lyon: "Misschien is de computer ook wel minder belangrijk in het geneeskunde-onderwijs."

Net als in september tijdens de eerste inschrijvingsronde, willen ook nu tijdens de tweede en laatste ronde opvallend veel mensen contant betalen. En opnieuw is het animo voor een relatief gunstige lening bij de SNS-bank (rente van 5,9 procent) klein: van de 228 deelnemers kozen er 44 voor een financiering bij de bank. Daarentegen kozen de eerstejaars ondanks de extra kosten en masse voor extra geheugen (95 van de 228) en een printer (118 van de 228).

Ondanks de hogere verwachtingen is van een slecht resultaat volgens ICA geen sprake. De kans is dan ook groot dat er in het voorjaar van 1998 een vervolgproject komt. Hieraan kunnen ook ouderejaars studenten meedoen.

Riki Janssen

Jeugdpeiling Maastricht: de stad bevalt goed

'Jonge volwassenen' in Maastricht houden niet van politiek, wel van sport en van af en toe een biertje, zo blijkt uit de 'Jeugdpeiling Maastricht 1997'. De gemeente liet dit onderzoek, waarvan de uitkomsten afgelopen vrijdag werden bekend gemaakt, uitvoeren om de resultaten van het nieuwe jeugdbeleid te meten.

De jeugd tussen de zeven en drieëntwintig jaar is door de onderzoekers in vijf leeftijdsgroepen verdeeld. In de categorie van negentien tot drieëntwintig jaar waren 322 mensen bereid schriftelijke vragen over hun 'leefwereld' te beantwoorden. Tweederde van hen studeert aan een hogeschool of universiteit. Eveneens woont tweederde van de ondervraagden zelfstandig en van deze groep leeft één op de tien samen met een partner.

Maar liefst tweeënnegentig procent bevalt het goed of redelijk goed in Maastricht, al voelen vooral meisjes zich nogal eens onveilig 's avonds. Ze vrezen 'enge, rare mensen'.

Of ze eng zijn vermeldt het rapport niet, maar elf procent van de Maastrichtse jongeren werkt zelf mee aan de onveiligheid, bijvoorbeeld door vanalles te vernielen, terwijl zes procent zich in het afgelopen jaar aan diefstal schuldig maakte.

Zo'n tachtig procent van de oudere jeugd drinkt af en toe, vooral in het weekeinde, negentien procent gebruikt dan (andere) drugs. Over de hoeveelheden en effecten van een en ander laat het rapport zich niet uit.

Maastrichtse jonge volwassenen houden zich ook met keurige zaken bezig: als ze niet sporten (bijna de helft) of met hun bijbaantje in de weer zijn (de andere helft?), maken ze muziek of kijken tv. Maar liefst zes procent leeft zich dagelijks achter de computer uit. (AS)

Studenten ontlopen korting op beurs door gat in wet

Studenten met een soepele baas kunnen meer dan 15.000 gulden bijverdienen zonder dat dat van hun beurs wordt afgetrokken. Maar als het aan minister Ritzen ligt, zal dat niet lang meer duren.

Volgens de wet wordt alles wat studenten meer verdienen dan 15.000 gulden ingehouden op hun basisbeurs. Maar door te goochelen met netto- en brutoloon kan die grens omzeild worden. De maas in de wet werd ontdekt door een Tilburgse belastingadviseur. Het bedrag van 15.000 gulden is een netto-bedrag. Een werkgever kan het netto-inkomen van een student echter laag houden door te veel belasting in te houden op zijn brutoloon. Met het zogeheten T-biljet kan een student de te veel betaalde belasting vervolgens terugkrijgen van de belastingdienst. Dat geld wordt niet als inkomen gezien en wordt dus niet ingehouden op de beurs.

Minister Ritzen is onaangenaam verast door de truc. Hij wil maatregelen nemen om het gat te dichten, zegt zijn woordvoerder, maar hij moet nog uitzoeken hoe dat kan. Overigens zijn er waarschijnlijk niet veel studenten die profijt hebben van de truc. De Informatie Beheer Groep schat dat per jaar nog geen duizend studenten de 15.000-guldengrens aan bijverdiensten halen. (HOP)

De redactie behoudt zich het recht voor om brieven in te korten of niet te plaatsen. Brieven zonder vermelding van naam en telefoonnummer worden niet geplaatst

Blokevaluaties (3)

Het is inderdaad waar dat evaluatie door het invullen van standaardformulieren minder nuttig is, omdat studenten dit vaak afraffelen. Maar de conclusie die de heer Berger daaraan verbindt, namelijk dat alle studentenevaluaties zinloos zijn, is onjuist. Op vrijwel elke Maastrichtse faculteit zijn studenten te vinden die onafhankelijk van de faculteit het onderwijs evalueren. Dit gebeurt via onderwijscommissies. Ook op de faculteit der cultuurwetenschappen is zo'n onderwijscommissie, onderdeel van de studievereniging Orakel, actief. Die zorgt met behulp van per blok wisselende contactpersonen voor de evaluaties in het eerste en tweede jaar.

Deze contactpersonen vertellen regelmatig hoe er in hun onderwijsgroep gedacht wordt over de taken, colleges, practica, tutores enzovoort. De onderwijscommissie stelt aan het einde van ieder blok een rapport met de sterke en zwakke punten van het blok. Deze rapporten gaan naar de blokcoördinator, de jaarcoördinator en de studie-adviseur. Ze worden bovendien besproken in de opleidingscommissie en het blokcoördinatorenoverleg.

De evaluaties hebben merkbare veranderingen teweeg gebracht. Dat zoiets lukt bij een jonge studie als cws, wil niet zeggen dat het bij een oudere opleiding niet zal lukken. Ook die kunnen bijgespijkerd worden. Het is onzin dat evaluaties door studenten geen zin hebben, integendeel, wij denken dat evaluaties via onderwijscommissies wel degelijk nut en effect hebben. De vermeende recalitrantie van de heer Berger wordt voorkomen door de contactpersonen. Zij geven niet hun eigen mening, maar die van de groep. En van afraffelen is geen sprake. Het resul-

taat is een verslag dat binnen de faculteit wel degelijk invloed heeft.

Maureen Groot en Maarten van Heuven, allebei lid van de onderwijscommissie van Orakel

Blokevaluatie (4)

Mijn stukje met ludieke ondertoon over studentenevaluaties kwam als een knuppel in het hoenderhok terecht. De haast allergische reacties liegen er niet om. Negatieve suggesties werden mij in de mond gelegd. In de aan mij toegeschreven persoonlijkheidstrekjes herkende ik mijzelf absoluut niet. Jammer dat door het ludieke karakter de essentie van mijn kritiek verloren ging. Deze zal ik nu kort samenvatten.

Maar eerst wil ik zeggen dat ik het natuurlijk met Peter Hilderink eens ben dat docenten de studenten tot studie aan moeten zetten en goed onderwijs moeten geven. Ook ben ik het volledig eens met Jeroen Bijl als hij zegt dat studenten de kwaliteit van het onderwijs goed kunnen beoordelen. Zelfs ben ik het met Louis Boon eens als hij geen reden ziet om de resultaten heilig te verklaren en dat een verstandig docent rekening houdt met de manier waarop zijn onderwijs op zijn publiek overkomt. Dat spreekt toch allemaal vanzelf.

Enigszins ludiek probeerde ik met andere karikaturen van studenten aan te geven dat respondenten bepaalde antwoordpatronen geven, die vaak meer zeggen over de respondenten zelf, dan over het onderwerp van de vragenlijst. Als je valide conclusies wilt trekken, kun je niet alleen, zoals nu standaard gebeurt, volstaan met de meningen van alle studenten op één hoop te gooien, recht toe recht aan tellingen te verrichten en er een gemiddelde en standaarddeviatie op los te laten. Je moet ook rekening houden met verschijnselen die in evaluatieonderzoek genoegzaam bekend zijn, zoals het respondenteneffect, onderzoeker-, docent- en blokeffecten, het effect van scheve verdelingen, het regressie-effect naar het gemiddelde, confounders en tentameneffecten. Je mag niet alleen op de 'face' validiteit van je vragenlijst vertrouwen, maar je moet ook de 'construct' validiteit en de betrouwbaarheid hiervan bepalen. Als je dat allemaal gedaan hebt, dan mag je nog geen causale verbanden leggen of zelfs maar suggere-

ren, zoals Peter Hilderink in zijn reactie wanneer hij intellectueel prikkelen ziet als de reden waarom studenten harder gaan werken en de stof moeilijker vinden. Ik geef toe dat ik geen jarenlange ervaring heb met het verwerken van studentenevaluaties, maar wat ik daarvan gezien heb, is voor mij niet erg vertrouwenwekkend. Om met de termen van Louis Boon te spreken: ik hoop dat mijn gezwatel, geneuzel en babbelerij nu wel aanzet tot nadenken over een structurele opzet van goed evaluatieonderzoek naar de kwaliteit van ons onderwijs die verder gaat dan alleen de studentenevaluaties. Daarmee kan de Universiteit Maastricht voor mij pas echt pronken.

Martijn P.F. Berger, hoogleraar methodologie en statistiek, faculteit der gezondheidswetenschappen

Grieks Specialiteiten Restaurant

PLAKA

St. Bernardusstraat 4a
6211 HL Maastricht
Telefoon 043-3254256

studentenmenu
(alleen met collegekaart)

110. "panepistimon" schotel:
2 dorpsuflaki, 1 giros
gemengde salade
frites en zaziki

~~125,-~~ €15,50

van maandag, di, wo, do t/m vr en zondag
zaterdag en feestdagen niet geldig

Antieke Prenten en Gravures

Kunsthistorisch Kabinet
Drs. De Bruijn c.s.

Rechtstraat 66
6221 EK Maastricht
Tel: 043 325 06 23

Schrijfangst

Aan deze universiteit wordt veel geschreven. Maar er wordt ook veel niet geschreven. De schrijver die niet kan schrijven is een beklagenswaardig schepsel. Hij zoekt naar woorden, staart op angstaanjagend witte vellen, is druk in de weer met puntenslijpers en begiet de plantjes zo gul dat ze snel ten onder gaan. Als u dit vaak overkomt, kampt u misschien met schrijfangst. U heeft zogezegd een writers block.

Enige jaren geleden voerde ik in opdracht van een communicatie-adviesbureau een onderzoek uit naar schrijfangst. Het bureau verzorgde trainingen in schriftelijk rapporteren en kwam daarbij nogal eens 'schrijfangstigen' tegen. Het gat in de markt lonkte: een training gericht op schrijfangst. Om schrijfangst te bestrijden, moest natuurlijk eerst de oorzaak van die angst achterhaald worden. Het wezen van de angst diende in kaart gebracht te worden. Een uitgebreide literatuurstudie en interview met mensen die je schrijfangstig zou kunnen noemen, leverden twee conclusies op. 1. Bij schrijfblokkades blijken irrationele gedachten over schrijven een grote rol te spelen. 2. Schrijfangst is in heel veel gevallen niets anders dan (negatieve) faalangst.

Geblokkeerde schrijvers hebben dus vaak last van onwerkelijke gedachten over het schrijven. 'Je moet inspiratie hebben', menen veel schrijvers in spe. En ze staren naar hun papier of hun computerscherm en wachten op de grote inval. 'Wat uit mijn pen vloeit, moet meteen goed zijn', is nog zo'n irrationele gedachte. Er bestaan natuurlijk wel schrijvers die kunnen volstaan met achter hun scherm kruipen en uittikken wat 'door Goddelijke tussenkomst' tot hen komt. Maar bij de meesten van ons werkt het niet zo. Uit onderzoek naar het schrijfproces van ervaren schrijvers blijkt dat schrijven een proces is van voorbereiden, schrijven en herschrijven. (overi-

gens geen lineair proces). In de voorbereidingsfase bezin je je op je publiek en je doel en selecteer je inhoudselementen van je tekst. In de schrijffase gaat het erom zo snel mogelijk je gedachten over die inhoudselementen op papier te krijgen. En in de herschrijffase houd je je intensief bezig met formulering, verbanden tussen inhoudselementen en de plaats van die elementen. Wanneer je het schrijven in deze stappen onderverdeelt, blijkt de kans groot te zijn dat je op een efficiënte manier een coherente tekst produceert.

Wie steeds wacht op een geniale ingeving, moet vaak lang wachten. Schrijvers worden niet alleen door dit wachtgedrag gehinderd, een veel grotere belemmering is vaak doodgewone faalangst. De schrijver stelt bijzonder hoge eisen aan zichzelf en creëert daardoor een doel waarvan hij al bij voorbaat weet dat hij het niet zal halen. Tijdens het schrijven (of de pogingen daartoe), is de schrijver zich voortdurend bewust van zijn kritische publiek. Op zijn schouder zit een vogel, de klauwen in het vlees van de geërgde schrijver geslagen, die meeloert met elk woord dat de man of vrouw schrijft. Wie erge last van schrijff(aal)angst heeft, is natuurlijk onvoldoende gebaat bij een schrijfftraining met technische tips. Zelfonderzoek, vaak begeleid door een psychotherapeut ligt meer voor de hand.

Das schrijvers soms last hebben van faalangst is overigens niet zo vreemd. De meeste schrijvers voelen zich sterk betrokken bij de door hen geproduceerde tekst. Schrijven zonder iets van jezelf te laten zien is onmogelijk. De kritiek op teksten, die de schrijver vaak voelt als kritiek op zijn wezen, kan echter scherp zijn. Zo las ik laatst enige recensies waarin de poëzie van Nachoem Wijnberg, een jonge Nederlandse dichter, met de grond

gelijk werd gemaakt. "Lelijk en onbeholpen", werden zijn gedichten genoemd. "Zonder enige noodzaak, bevolgenheid of humor" en "quasi-naïef voortmurmelen". Het zal je maar gezegd worden! Wie van zulke kritiek niet dichtslaat, maar gestaag doorschrijft, verdient bewondering. Wijnberg kreeg overigens na al die slechte kritieken de Herman Gorterprijs voor zijn poëzie.

Iemand die beweert nooit last te hebben van schrijfangst, is Harry Mulisch. In het tv-programma 'De Plantage' zei hij (vrij geciteerd): "Een writers block? Dat is vaak angst voor de angst. Ik heb me er nooit druk om gemaakt als ik geen zin had om te schrijven. Soms duurde het wel een jaar. Dan hield ik me gewoon met andere dingen bezig en wachtte tot ik weer zin had."

Daphne Scheiberlich, Algemene Wetenschappen

VERKIEZINGEN UNIVERSITEIT MAASTRICHT

Stemmen bij volmacht

Het kiesreglement voorziet in de mogelijkheid om bij volmacht te stemmen wanneer een kiezer denkt in de stemperiode niet zelf schriftelijk te kunnen stemmen.

Een verzoek tot het stemmen bij volmacht dient gericht te worden aan het Centraal Stembureau **vóór vrijdag 14 november, 17.00 uur** (dit in afwijking van de in het tijdschema opgenomen datum, die was vastgesteld op 31 oktober 17.00 uur). Een daartoe vastgesteld formulier kan opgevraagd worden bij het secretariaat van het Centraal Stembureau, tel. 043-3883166.

Degene die bij volmacht wenst te stemmen dient een kiezer te machtigen afkomstig uit dezelfde geleding van de desbetreffende kiezersgemeenschap.

Bij het verzoek om per volmacht te stemmen dient een verklaring te worden gevoegd waaruit blijkt dat de te machtigen kiezer bereid is als gemachtigde op te treden. Een kiezer mag per verkiezing niet meer dan één aanwijzing als gemachtigde aannemen.

Namens het Centraal Stembureau, mr J.M.E. Derks, secretaris.

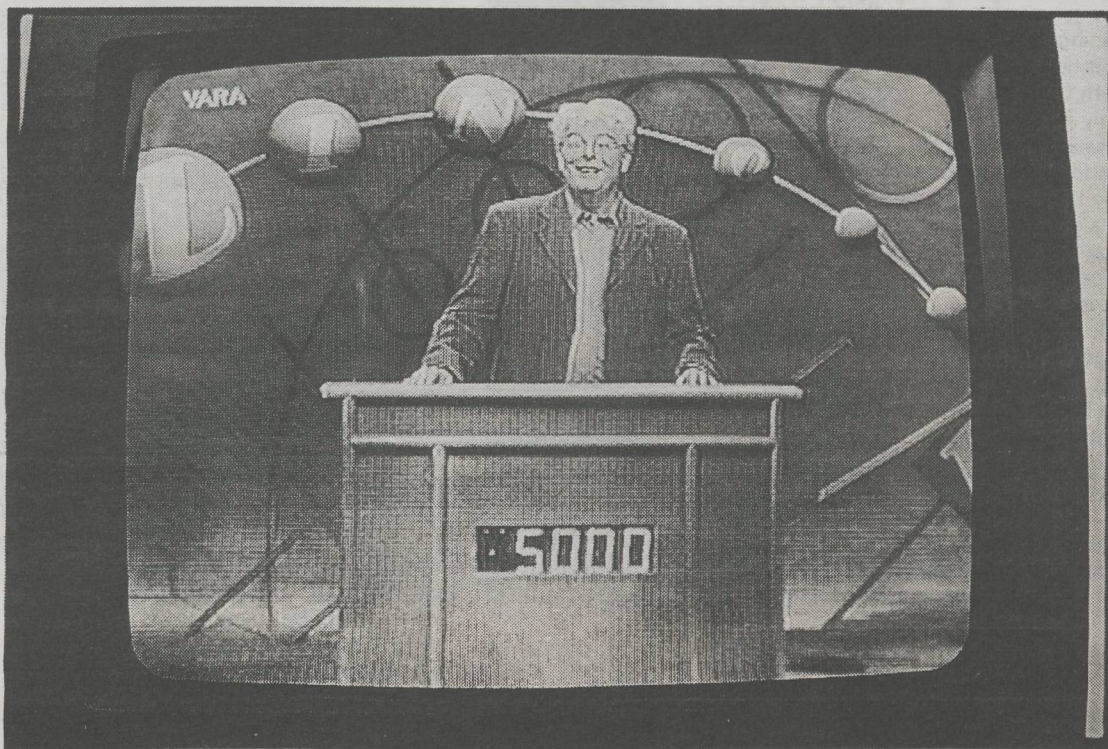
Nederlanders mijden financiële risico's Econoom probeert via Lingo beleggers te begrijpen

Hij zal zeker niet zeggen dat hij het altijd goed heeft, maar bij meer dan de helft van de afleveringen kan prof. Peter Schotman vrij nauwkeurig aangeven wanneer kandidaten stoppen met Lingo. In het afgelopen jaar analyseerde de Maastrichtse econoom verbonden aan de vakgroep berichtgeving en financiering 734 uitzendingen van het dagelijkse Varapuzzelspelletje op TV3. Om te achterhalen hoe mensen omgaan met financiële risico's.

"Je ziet dat de gemiddelde Nederlander weinig in aandelen belegt en dat is vreemd", vindt Schotman. Want met uitzondering van de crisis van eind jaren twintig is het volgens hem al zeker een eeuw zo dat het rendement op aandelen groter is dan de rente die iemand krijgt op een spaarrekening. De verklaring dat het aanschaffen van aandelen lastiger is dan geld op een spaarbankboekje zetten, wil er bij hem niet in. "Bij de giro hoeft je alleen maar op te schrijven: naar aandelenfonds. Elke bank heeft tegenwoordig wel zo'n fonds." Een echte duidelijke verklaring kan hij dan ook niet geven. "Mensen willen geld snel bij de hand hebben en vertonen risicomijdend gedrag."

Hoe mensen omgaan met financiële risico's, is vrij vaak onderzocht. Maar volgens Schotman kleefden aan veel van die onderzoeken belangrijke bezwaren. Enquêtes zijn te vrijblijvend. "Je kunt mensen wel vragen wat ze met hun geld doen", meent de econoom. "Maar het is vervolgens de vraag of ze dat dan ook echt doen als het er op aankomt." Andere onderzoekers die dit probleem wilden ondervangen, speelden spelletjes met proefpersonen in laboratoria, maar daarbij ging het om niet meer dan enkele gulden of tientjes.

De oplossing vond Schotman bij het spelletje van François Boulanger. "Dat is eigenlijk de ideale laboratoriumsituatie", vindt de hoogleraar. Het spelletje is redelijk simpel, deelnemers zitten steeds in dezelfde situatie, de presentator presenteert het steeds hetzelfde, het gaat om redelijk grote bedragen en het is inmiddels al zo vaak uitgezonden dat de leer-effecten er wel uit zijn. Iedereen weet nu wel hoe het werkt. En het is niet zo dat slimmeriken meer kans hebben. In het afgelopen jaar analyseerde Schotman samen met dr. R. Beetsma 734 afleveringen. Ze gebruikten de verslagen die TV-producent ID-TV van elke aflevering

maakt voor de eigen bedrijfsvoering. Daarin lazen ze wie de deelnemers waren, hoeveel geld er uiteindelijk op het spel stond, hoeveel ballen ze trokken. In niet alle gevallen was daar voldoende informatie uit te halen. Ongeveer honderdvijftig afleveringen moesten beide onderzoekers nog in het NOB-archief bekijken. Schotman analyseerde alleen de finales van het spel. Net als in de voorrondes gaat het daarbij om het raden van een vijfletterwoord. De deelnemers hebben vijf kansen om dat te raden. Voor elk fout woord dat ze noemen, moeten ze een bal uit een bak graaien. Daarop staan nummers die ook op een bingo-kaart staan. Als ze vijf nummers op één rij hebben, is het Lingo en zijn ze hun geld kwijt. Maar na elke ronde die ze overleven, wordt hun prijzengeld verdubbeld.

Vrijwel alle deelnemers stoppen bij een prijzengeld van vierduizend gulden, ontdekte Schotman. Niet echt rationeel, volgens hem. Wie door zou gaan, heeft in veel gevallen tweederde kans om met achtduizend gulden naar huis te mogen, terwijl de kans dat hij met lege handen komt te staan niet groter dan een derde is.

De uitkomst van zijn onderzoek heeft Schotman verbaasd. "Je zou verwachten dat deelnemers nauwelijks risicomijdend gedrag vertonen. Het is niet hun eigen geld waar ze mee spelen, en er zit publiek op de tribune dat hen opjut." Hij is

door dit onderzoek dan ook tot de conclusie gekomen dat het risicomijdend gedrag van de Nederlanders nog groter is dan hij al dacht. "Dat betekent dus dat als bedrijven burgers willen overhalen om aandelen te kopen, ze hen een heel hoog rendement moeten voorspiegelen. Het verschil met een spaarrekening moet gigantisch zijn."

Schotman wil verder gaan met zijn Lingo-onderzoek. Hij wil nagaan of er verschillen zijn in het risicomijdend gedrag van soorten deelnemers. Of het uitmaakt hoe groot hun vermogen is, welke opleiding ze gevolgd hebben of waar ze vandaan komen. "Je zou verwachten dat mensen met een groot vermogen langer doorgaan dan mensen die wat minder hebben. Voor hen is vierduizend gulden een vrij groot bedrag." Verschillen tussen geslachten blijken niet te bestaan, daar heeft hij zijn gegevens al op gescreend. Vrouwen zijn niet voorzichtiger dan mannen. En heel voorzichtig heeft hij ook al geconcludeerd dat studenten - die onder de Lingo-deelnemers waren oververtegenwoordigd - minder risico nemen dan anderen.

Als hij de gegevens boven tafel kan krijgen, wil Schotman ook het risicomijdend gedrag van verschillende nationaliteiten vergelijken. Weer via Lingo. "Het spelletje wordt inmiddels gespeeld in dertien verschillende landen."

Jan Buevink

Voordat er vijfduizend gulden in de pot zit, zijn de meeste deelnemers al gestopt (foto Philip Driessen)

Cijfers

Dat was een hele schok in de onderwijsprovincie, toen de zaterdagbijlage van het dagblad Trouw opeens cijfers ging uitdelen aan alle scholen voor voortgezet onderwijs. Ik kan het niet laten om daar een paar opmerkingen over te maken.

Het leukste was natuurlijk om te zien hoe al die leraren zelf op die cijfers reageerden, en ze gingen relativeren: *Umwertung aller Werte!* Leraren die hun hele leven niets anders doen dan grillige maatschappelijke werkelijkheid omzetten in een cijfer, en zonder pardon volhouden dat zij daarmee precies goed inschatten wat iemand waard is. Die leraren begonnen nu te roepen dat je de grillige maatschappelijke werkelijkheid toch niet in één zo'n cijfertje kon vastleggen.

Tja, dat was leuk. Maar minstens even interessant is de vraag of die cijfertjes van Dronkers (de hoogleraar die de cijfers heeft toegekend) ook deugden. Wat mij betreft is het antwoord op die vraag: ja en nee. Ja, omdat ze ongetwijfeld een aardige indicatie geven van de kwaliteit van scholen. Nee, omdat ze ongetwijfeld niet voor 100% secuur zijn, en omdat ze maar een beperkt perspectief op de werkelijkheid bieden. Er wordt immers rekening gehouden met een aantal factoren (onvertraagd geslaagden, gemiddeld eindexamencijfer voor Nederlands, Engels en wiskunde, een correctie voor het aantal allochtonen), maar met allerlei andere factoren niet. En het is maar net hoe je die factoren weegt.

In het hoger onderwijs kennen we een vergelijkbare discussie. Zoals bekend organiseren we in VSNU-verband onderwijsinspecties. Wie de resulterende rapporten doorneemt, komt daarin een waslijst aan beoordelingsgegevens tegen, meestal in de vorm van pluses en minnetjes. Om met die gegevens in de hand tot een beoordeling te komen van de beste of de slechtste opleiding, moet je eerst zelf bepalen welke gegevens je het belangrijkste vindt, en hoe je die gegevens onderling weegt. Je kunt dat doen, maar dan weet je tegelijkertijd dat ieder ander die weging net weer iets anders uitvoert, en dus nooit tot precies dezelfde resultaten komt. Een 'ranking', waarin al die gegevens tot één uiteindelijk oordeel leiden, is dus uiterst subjectief, want afhankelijk van de subjectieve weging van al die verschillende factoren. Tegen zo'n 'ranking' is op zichzelf niets; alleen zijn deze overwegingen in de VSNU alstijd een argument geweest om die ranking niet zelf te maken. En ook het ministerie zou dat, denk ik, niet zelf moeten willen doen. Ik vind het heel begrijpelijk dat het ministerie over de relevante gegevens wil beschikken, maar het moet zo verstandig zijn om niet zelf met zo'n, onvermijdelijk subjectief, eindoordeel te komen. Als Elsevier dat doet, of de Hoger Onderwijsgids: prima, vooral als ze erbij vertellen hoe ze tot hun beoordeling komen, en wat mij betreft ook, welke factoren ze niet in hun beoordeling betrekken. Nu weer terug naar het middelbaar onderwijs. Staatssecretaris Netelenbos wilde indertijd de desbetreffende gegevens niet aan Trouw afstaan. Met de wet openbaarheid van bestuur in de hand heeft Trouw dat uiteindelijk afgedwongen. Netelenbos, die met de aanpak van Trouw ongelukkig was, heeft nu gezegd dat ze het volgende jaar zelf gaat doen. Ik ben benieuwd hoe ze dat gaat doen. Gaat ze ook rapportcijfers uitdelen? Ik ben benieuwd, maar ik geloof er niets van, op grond van de argumenten die ik hiervoor heb uiteengezet. Ik denk dat ze, net als de VSNU, een hele serie factoren gaat openbaar maken, maar zonder eindoordeel in de vorm van een cijfer.

Dat mag Trouw dan weer doen - en we zullen er weer allemaal van smullen, vooral als we er goed afkomen. Mooi toch, dat (ook!) in het middelbaar onderwijs je het best in Limburg terecht kan?

Uw chauvinistische columnist

Job Cohen

Aio's willen betere voorbereiding op arbeidsmarkt

Zolang universiteiten hun promovendi nauwelijks uitzicht kunnen bieden op een vaste baan als wetenschapper, moeten zij assistenten-in-opleiding (aio's) beter voorbereiden op een carrière in het bedrijfsleven. Dat schrijft het Laioo, dat de belangen behartigt van alle zeventuizend aio's en onderzoekers-in-opleiding in Nederland.

Wanneer universiteiten hun promovendi beter voorbereiden op een functie buiten de wetenschap, snijdt het mes aan twee kanten. De onderzoeker is gemotiveerd om sneller te promoveren, want hem wacht immers een glanzende carrière in

het bedrijfsleven - en de universiteiten draaien niet langer op voor de wachtgelduitkeringen van hun anders tot werkloosheid gedoemde onderzoekers. Vanwege bezuinigingen en een sterk vergrijzend personeel bieden de universiteiten slechts één op de vijf aio's na zijn promotie een baan als wetenschapper aan.

Het Laioo komt met deze suggestie nu sommige universiteiten overstappen op het bursalenstelsel. Daarin krijgen aio's een beurs in plaats van salaris en een arbeidscontract. Zij maken na hun promotie geen aanspraak op een wachtgelduitkering, die op de begroting drukt van een universiteit.

Het bursalenstelsel verlost de universiteiten van het wachtgeldprobleem, erkent het Laioo. Maar nu jonge academici de

komende jaren erg gewild zijn op de arbeidsmarkt, zullen maar weinig studenten op een bursaal-onderzoeksplaats solliciteren. En als zij dat al doen, waarschuwt het Laioo, dan is het risico groot dat zij halverwege alsnog bezwijken voor een aantrekkelijke functie in het bedrijfsleven.

Tot dusver promoveert de gemiddelde aio pas na zeven jaar. Geen best resultaat, erkent het Laioo, die de oorzaak zoekt in het "onprofessionele begeleidingsklimaat" bij universiteiten. Hoogleraren die aio's slecht begeleiden, zo schrijft het Laioo, moeten vervangen worden en een financiële straf opgelegd krijgen.

HOP, Matthé ten Wolde

Consequences in Maastricht are not quite clear Aliens policy obstacle for internationalisation

The Dutch aliens policy is hindering the internationalisation of higher education. As from next year, foreign researchers and students will have a difficult time finding their way through a maze of bureaucracy before they can set to work. At least this is what Nuffic, the organisation for internationalisation of higher education, fears.

Nuffic expects the government to make an exception for foreign students and researchers: the new 'Linking Act' should not apply to them. If this exception does not come about, foreigners will have to deal with many more obstacles. The aim of the Linking Act, which is expected to come into effect from January 1998, is to prevent illegal aliens from col-

lecting benefits and receiving education. This new Act requires students to register with the County Council, even if they are only here for a short stay. Trainees and researchers are required to apply for a National Insurance Number. Apart from the tremendous rigmarole, there is usually a great deal of time involved. In particular citizens from countries outside Europe will find themselves lost in a gigantic maze of bureaucracy, fears Nuffic. The consequences of this new Act for foreigners in Maastricht are not quite clear yet. Only this week, Nuffic is organising an informative meeting for internationalisation staff. Carina Haumann from the Bureau of International Co-operation does not expect this Act to affect the exchange students in Maastricht. "I would imagine that, together with the foreign police and the council, we can come to some good arrangements." (HOP/JB)

Committee proposes new grant system

Parents to pay part of their children's study financing

Parents of students will in the future be expected to pay more. They will be held financially responsible for their children until the age of twenty-one, that is if an advisory board for the Minister of Education gets its way. The Board on Future Student Financing, chaired by the Queen's Commissioner in Friesland, L. Hermans, quotes a annual contribution of 6500 guilders. Those who refuse will have to face the authorities.

Parents without sufficient financial means may apply for a supplementary grant. When students turn twenty-one and parents are no longer expected by law to support their children, these students can either work for or borrow the

necessary part of their incomes. In their note *Access to Knowledge*, published last Tuesday, Hermans and his committee members also wrote that further cuts in the present system of study financing would be irresponsible. Students keep their basic grant but the actual allocation of funds would in the future be done by the Universities and Institutes of Higher Education. If someone would like to work more and study less for a short while, then for a certain period of time he or she would receive a smaller grant. The performance grant (students initially borrow money and find this loan being turned into a gift upon gaining sufficient credits) can be done away with altogether, as far as Hermans is concerned. This regulation only leads to "doubts and evasive behaviour".

Riki Janssen

Uitzendbaantjes voor gezondheidswetenschapper

Afwassen, enquêteren en enveloppen openscheuren

Enquêtes afnemen bij het arbeidsbureau, afwassen in de keuken van het ziekenhuis en enveloppen openmaken bij het waterbedrijf. Het is niet het meest spannende werk dat Jeroen Gulikers (23) doet sinds hij in september afstudeerde bij gezondheidswetenschappen. De ex-student geestelijke gezondheidskunde (GGK) wil dit ook zeker niet zijn hele leven blijven doen. Wat wel, weet hij nog niet precies. Eerst gaat hij drie maanden naar Zuid-Amerika.

"In het laatste jaar van mijn studie kwam ik erachter dat ik mijn opleiding wel erg theoretisch vond, en dat ik iets praktisch wilde doen. Toen ben ik begonnen met de opleiding sociaal pedagogische hulpverlening (SPH) aan de hogeschool. Daar kon ik in het tweede jaar instromen. Via SPH kreeg ik een stage op een school voor moeilijk lerende kinderen.

Normaal gesproken kom je daar als GGK-er niet zo snel terecht." Trots vertelt Gulikers over 'zijn' kinderen. "Hun problematiek sprak me heel erg aan. Uiteindelijk heb ik een jaar lang elke dag een paar uur gewerkt met een aantal kinderen van die school. We deden oefeningen in bijvoorbeeld kennismaken, kritiek geven en krijgen." Zijn scriptie over de effecten

Studying International Trade (4)

Students in their second year of the Economics block of Theory of International Trade are being followed by Observant. This week is the fourth part: Kai-Uwe von Restorff (20) is from Niedersachsen. He studies about 37 hours a week and is a fanatic participant of his study group.

Kai-Uwe von Restorff (photo Philip Driessen)

"My brother studies the same subject as I do. He started one year before me. I heard from my brother that this was a good course. Otherwise, I would not have come to Maastricht. We live in the same house, we share the shopping and cooking and we go home together. If I have any questions, I can go to him. I do not have as many questions now as I did in my first year, but I still ask his advice about twice a week. If I do not understand something in the book, I first ask myself if it is the book or me. Then I ask my brother. He came across the same things last year. There are many mistakes in the book and it makes me wonder how they can publish a book like that and ask 75 guilders for it too."

"I also go to the lectures that are part of this course. We only have twelve hours of lessons a week in this block. So when they offer us more, I think I should take part. Sometimes I wonder why I don't do something more productive. You only hear the same as has been dealt with in the study group. On the other hand, if I don't go then I am afraid I will miss something. In the beginning, there were about fifty students; this soon went down to 25 and the last lecture I attended, there were seven students present. During the break, I took a look at the

sheets and it did not seem important. It was all in the book and there was no new perspective, so I left."

"In the first year, it is very important that you pass your exams. From the second to the fourth year, your grades are also important. If I fail to graduate with distinction, I at least want a decent grade. Passing with sixes is not very productive. Companies take this into consideration. For me it is even more important that I graduate on time. My parents are paying for me and they cannot afford to pay for my upkeep for six or seven years."

Jan Buevink

Interim Dean for Medicine

An interim Dean has been appointed at the Faculty of Medicine. The appointee is the former rector of the University, Prof. F.I.M. Bonke, who is prepared to fill this position until no later than September 1998. The Board of Governors has decided this as the faculty has been unsuccessful in finding a timely replacement. This position has become vacant because the present Dean, Prof. A. Nieuwenhuijzen Kruseman, will replace rector Cohen as per 1 January 1998. This news was known internally as early as

the beginning of this year. From that moment, the faculty has pondered on a possible replacement. A few people were approached by the Appointment Committee last September. They were the following senior lecturers: Reneman (Physiology), Knottnerus (General Practitioner Medicine) and Struijker Boudier (Pharmacology). All three refused the offer, the main reason for their refusal being that their work and responsibilities both inside and outside the faculty would make such impossible. (WB)

van sociale vaardigheidstraining bij moeilijk lerende kinderen met gedragsproblemen vloeide daar min of meer uit voort.

"Ik vind gezondheidswetenschappen heel interessant, maar ik kwam er steeds meer achter dat GGK niet opleidde voor de richting waarin ik wilde werken. Dat is langzaam zo gegroeid." Behalve dat de opleiding hem te theoretisch was, begon Gulikers ook steeds minder trek te krijgen in het werken met psychiatrische patiënten. "Ik heb op Maasschap gewerkt, een instelling voor verstandelijk gehandicapten. Alles ging daar heel kalmjes aan: een beetje wandelen, een beetje kleuren. Terwijl ik bij die kinderen het gevoel had dat er veel meer vooruitgang in zat. Daar kon ik meer mee."

In januari vertrekt Gulikers met zijn vriendin naar Zuid-Amerika. Hij is al een tijdje bezig met een cursus Spaans. "Ik wist al heel lang dat ik na mijn studie daar naar toe wilde. De Inca-cultuur fascineert me. We gaan eerst naar Peru, dan naar Bolivia, Chili en tenslotte Argentinië. Gewoon met de rugzak en dan maar kijken

wat er gebeurt. We blijven drie maanden weg. Dat is nog te overzien, maar dat is wel de tijd die je daar minimaal voor uit moet trekken."

"Ik heb dus bewust nog niet gesolliciteerd. Ze zien me al aankomen als ik zeg: 'Ik wil hier wel werken, maar ik kan maar vier maanden blijven.' Maar dat wil niet zeggen dat Gulikers heeft stilgezeten. Hij heeft al verschillende uitzendbaantjes achter de rug. "Ik heb nu een wisselend inkomen. Ik verdien ongeveer 1500 gulden per maand. Ik heb een uitkering aangevraagd, en alles wat ik daar dan naast verdien, kan ik sparen."

Grijnzend leunt hij achterover, armen achter zijn hoofd. "Ja, als ik terugkom, ga ik vacatures uitpluizen." Het liefst wil hij weer iets doen met kinderen. Hij realiseert zich ook dat dat niet makkelijk zal worden. "Door dat soort instellingen wordt meestal een hbo-opleiding gevraagd. Maar ik wil toch graag praktisch bezig zijn met kinderen. Dus ik probeer het gewoon."

Marjan van den Berg

Maastrichtse reacties op het plan van de commissie Hermans

“Het idee van de verplichte ouderlijke bijdrage is leuk, maar de uitwerking is prut”

De verplichte ouderlijke bijdrage wordt door heel wat ondervraagden toegejuicht en ook de afschaffing van de prestatiebeurs valt in goede aarde. Maar voor de rest zijn de meningen verdeeld over het studiefinancieringsplan dat de commissie Hermans afgelopen maandag presenteerde. Al is men in Maastricht positiever, dan in politiek Den Haag.

Job Cohen, rector magnificus:

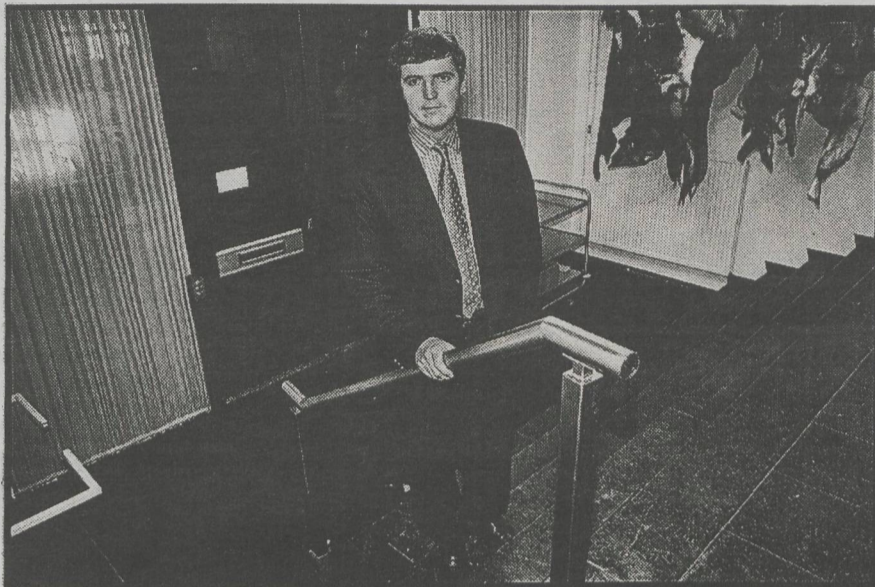
“Het plan van Hermans is zeker geen pas-klaar stelsel. En er kleeft een groot bezwaar aan, en dat is het deniverend effect dat er vanuit gaat. Door iedereen dezelfde redelijk hoge basisbeurs te geven, komt een deel van het geld terecht bij mensen die het minder hard nodig hebben. Beter is het om die beurs wat lager te maken en dat geld te gebruiken voor mensen voor wie de drempel naar het hoger onderwijs anders te hoog is. Of voor mbo-ers die straks zelf in hun levensonderhoud moeten voorzien. Dit effect maakt het plan voor mij onverkooptbaar.”

“De verantwoordelijkheid die Hermans bij de ouders legt, vind ik wel goed. Zij hebben de plicht om voor hun kinderen te zorgen. Ik vind het terecht dat er strenge regels komen voor mensen die weigeren te betalen. Mensen die hun alimentatie niet betalen, worden ook aangepakt. Dat is toch precies hetzelfde. Een probleem is natuurlijk dat dat niet via de kinderen moet worden gespeeld. Hermans komt met een tussenoplossing: studenten hoeven niet meer naar de rechter als ze niets van hun ouders krijgen, maar kunnen bij de overheid aankloppen.

“Ik ben er ook voor dat de prestatiebeurs wordt afgeschaft. In de eenmalige kosten die deze afschaffing met zich meebrengt, zou ik me wel kunnen vinden. Maar niet in een structurele verhoging van het studiefinancieringsbudget die Hermans voorstelt.”

Wieteke Graven, vierdejaars bedrijfseconomie:

“De commissie heeft gelukkig gezien dat

Loek Hermans wist dat hij niet met lauwerkranen zou worden omhangen (foto Hans Stakelbeek)

de huidige toelage aan de lage kant is. Ik juich toe dat ouders worden verplicht tot een bijdrage, al vind ik dat ze je ook na je eenentwintigste nog moeten ondersteunen. Zo'n leeftijds grens ontnemt studenten de kans om een jaar naar het buitenland te gaan, het dwingt ze om snel en enorm jong af te studeren. Ik vraag me af of de arbeidsmarkt op dat soort mensen zit te wachten.”

Dirk Brounen, derdejaars bedrijfseconomie en namens Nsem lid van de faculteitsraad:

“Ik ben eenentwintig, de kritieke leeftijd. Als het aan Hermans ligt hoeven mijn ouders mij niet meer te ondersteunen.

“Het plan Hermans maakt het hoger onderwijs minder toegankelijk, vind ik. Zeker door die leeftijds grens. Ik ben zelf bijvoorbeeld een keer blijven zitten op de middelbare school en ben pas op mijn negentiende aan een universitaire studie begonnen. Als het aan Hermans ligt, heb ik maar twee jaar recht op een ouderlijke bijdrage. De laatste twee of drie jaar, de meesten doen toch wel vijf jaar over de studie, moet ik lenen of werken. Op die manier komt er heel veel druk op de laatste jaren van je studie. Ik kan me voorstellen dat mensen die in het zelfde schuitje als ik zitten, gaan kiezen voor een studie die ze zeker in vier jaar kunnen afmaken.

“En wat de verplichte ouderlijke bijdrage betreft, die vind ik niet realistisch. Je gaat je vader en moeder niet voor tweehonderd per jaar aangeven bij de overheid. De norm voor de bijdrage is wel handig. Die 6500 gulden is een richtlijn voor de onderhandelingen met je ouders.”

Kamer van de medische faculteitsvereniging Reflex:

“Sorry, waarover gaat het? Ik heb het nieuws de laatste tijd niet zo goed gevolgd. Oh, over studiefinanciering. Even vragen of iemand anders hier iets over weet. Nee, niemand. Sorry.”

Maarten Stienen, vijfdejaars gezondheids-wetenschappen, namens Dope lid van de universiteitsraad en oud-voorzitter van het ISO:

“Ik ben verbaasd dat dit rapport zo negatief is ontvangen. Ik vind dat het heel redelijk klinkt. Ik vind het zelfs beregoed dat de terugwerkende kracht, wie te weinig punten haalt ziet zijn gift omgezet in een lening, eruit is gehaald. Echt geweldig. Positief is ook dat de commissie Hermans vindt dat het budget van studenten omhoog moet. Verder vind ik het volkomen terecht dat ouders mee moeten betalen aan de studie van hun kinderen. Weigerachtige ouders mogen ze wat mij

betreft met alle mogelijke middelen aanpakken. Maar je moet geen situatie creëren waarin kinderen hun ouders aan moeten geven. Dat zullen ze op de eerste plaats nooit doen, maar dat moet je ook niet willen. Probeer dat geld maar via een fiscale weg binnen te halen. Kortom: Hermans' gedachte over de verplichte ouderlijke bijdrage is leuk, maar de uitwerking is prut.

“Het is ook goed dat iedere student zijn beurs van maximaal 20.400 gulden kan uitsmeren over een periode van tien jaar. Zo kun je je studiefinanciering, al is die wel te laag, aanpassen aan je studietempo. Alleen vraag ik me af hoe al die afspraken tussen student en universiteit of hogeschool geregeld moeten worden. Is dit plan over de onderwijsafspraken wel uitvoerbaar?”

Tes Gybels, studentendecaan:

“Ouders en kinderen moeten van de commissie Hermans zelf de ouderlijke bijdrage regelen. Ik zou kiezen voor de andere optie die in het rapport wordt genoemd: een collectieve regeling. Ouders dragen een deel aan de overheid af, die vervolgens een bepaald bedrag weer naar de studenten doorsluisst.

“Voor een bepaalde kleine groep met ouders die niets willen bijdragen aan de studiekosten, is het plan van de commissie Hermans een vooruitgang. Op dit moment moeten die studenten zelf naar de rechter stappen. Als het plan Hermans er doorkomt, hoeven ze zich alleen bij de overheid te melden die vervolgens stappen onderneemt. Natuurlijk gaat ook dan de relatie naar de knoppen, maar dat is die meestal toch al.

“Ik ben het er verder van harte mee eens dat Hermans de prestatiebeurs een onding noemt. Wel vind ik het jammer dat nu al over het rapport geschreven wordt, alsof het een nieuw stelsel is. De commissie heeft het zelf over grondslagen. Als je die verder uit zou werken, dan kun je denk ik een beter stelsel krijgen. Op zijn minst een duidelijker stelsel dan het huidige.”

Riki Janssen

Weinig enthousiasme voor plan commissie Hermans

VVD en CDA zien niets in verplichte ouderlijke bijdrage

De kans is groot dat er een jaar verloren gaat voordat er werk gemaakt wordt van een nieuw stelsel van studiefinanciering. Dat zeggen de universiteiten. Hun angst wordt ingegeven door de sterk afwijzende reactie van minister Ritzen op de adviezen van de commissie-Hermans.

Minister Ritzen heeft weinig lof voor Hermans' rapport over studiefinanciering. Volgens hem komen de adviezen uit het rapport de toegankelijkheid van het hoger onderwijs niet ten goede, terwijl ze wel 'honderden miljoenen' extra kosten. Dat zei hij afgelopen maandag, toen hij het rapport in ontvangst nam.

Een paar voorstellen wil Ritzen wel overdenken. Zo wil hij nagaan of de rente op studieschulden niet omlaag kan. Ook de bepaling dat wie ouder is dan 27 jaar geen studiefinanciering krijgt, wil Ritzen nog wel eens bekijken. Maar grondslagen voor een nieuw stelsel kon hij in het rapport niet ontdekken, zei hij.

Voorzitter R. Meijerink van de vereniging

van universiteiten VSNU is niet blij met Ritzen's standpunt. “Ik vrees dat we van Ritzen niets meer hoeven te verwachten. Het gevaar bestaat dat er pas weer serieus over een nieuw stelsel gepraat kan worden als er over het regeerakkoord onderhandeld wordt. Dan zijn we dus een jaar kwijt.”

De PvdA-fractie in de Tweede Kamer is “teleurgesteld”, zegt woordvoerder Peter Rehwinkel. Hij had gehoopt op een stuk dat een nieuwe coalitie op weg zou helpen bij het schrijven van het regeerakkoord. “Dat doet het niet”, stelt hij vast. Hij vreest dat studenten uit minder draagkrachtige milieus de dupe worden, nu de aanvullende beurs ophoudt als studenten 21 jaar worden.

Ook D66-woordvoerder Bert Bakker maakt een punt van de aanvullende beurs. De verdienste van Hermans is volgens hem vooral dat die “netjes heeft formuleerd wat er de laatste tijd aan ideeën is gerijpt”. Zo groeit de eensgezindheid over het afschaffen van de 27-jaarsgrens en de noodzaak van meer flexibiliteit. Allemaal goede punten,

maar niet nieuw, zegt Bakker.

De VVD verzet zich met name tegen de verplichte ouderlijke bijdrage. “Dat gaat tegen alle liberale haren in”, zegt woordvoester Monique de Vries. “Misschien hebben ouders wel een goede reden om niet te betalen. Daar moet de overheid zich niet mee bemoeien.” De VVD is sowieso geen voorstander van een heel nieuw stelsel. “Wij willen een verbouwing, geen heel nieuw huis.”

Ook het CDA heeft bedenkingen tegen de manier waarop ouders gedwongen worden te betalen. “Dat geeft polarisatie in gezinnen”, vreest woordvoerder Ad Lansink. Hij voelt zich bevestigd in de aarzelingen die hij al had toen de commissie van start ging. “Het rapport schept geen draagvlak, zoals de bedoeling was. Het stimuleert hooguit de discussie.”

De verenigde universiteiten, VSNU, en hogescholen, HBO-raad, zijn te spreken over Hermans' rapport. Volgens hen komt het grotendeels overeen met hun eigen plan. Vooral over de grotere flexibiliteit die Hermans bepleit zijn de twee tevreden. De HBO-raad noemt de grens van eenentwintig jaar voor ouderlijke

steun en aanvullende beurzen echter ‘onwenselijk’. Veel hbo-ers komen via het mbo en zijn al twintig als zij beginnen. Die moeten dus veel meer lenen dan anderen.

Studentenbond LSVb is niet enthousiast. Het beursbedrag dat Hermans studenten in het vooruitzicht stelt is net genoeg om twee jaar van te studeren, denkt de bond. “Daarna zullen studenten massaal met hun studie stoppen.” Ook voor de door Hermans bepleite onderwijsafspraken is de LSVb niet te porren. “Instellingen krijgen daardoor te veel zeggenschap over de student.”

Studentenorganisatie ISO is wel enthousiast over de onderwijsafspraken - daar had het zelf eerder al eens voor gepleit. Dat het inkomen van studenten met honderd gulden omhoog moet, begrijpt het ISO niet. Volgens de bond wijst het onderzoek waarop Hermans zich beroept uit dat het budget eerder met 150 gulden moet stijgen.

HOP, Hanne Obbink

Homepage Akzo Nobel: <http://www.akzonobel.com>
E-mail: corporate-recruitment@akzo.nl
For information call 026-3664203.

© East Memphis Music

"I got the will"

Otis Redding

All Akzo Nobel employees have a strong will to be a leader in their field. Therefore, it's not much of a surprise that Akzo Nobel as a global company maintains leading positions in important market segments concerning healthcare products, coatings, chemicals and fibers. Akzo Nobel is a leading producer of decorative paints. Most likely we're already on your walls.

But there is much more that most people don't know. For example, that Akzo Nobel has a number of entry areas for graduates. A starting position in the area of Research & Development, Engineering & Production, Marketing & Sales, Financial Affairs and Information Technology could be the beginning of a great career. For those who have the capacity, international opportunities are available. Sounds good, doesn't it?

Akzo Nobel is always interested in getting in touch with young entrepreneurs who feel comfortable in an environment that involves diversified activities. Bottom-line thinkers who act customer-oriented by nature. Born teamplayers who appreciate the importance of shared values.

If you want to know more about Akzo Nobel, please contact us or visit our web-site.

AKZO NOBEL

CREATING THE RIGHT CHEMISTRY

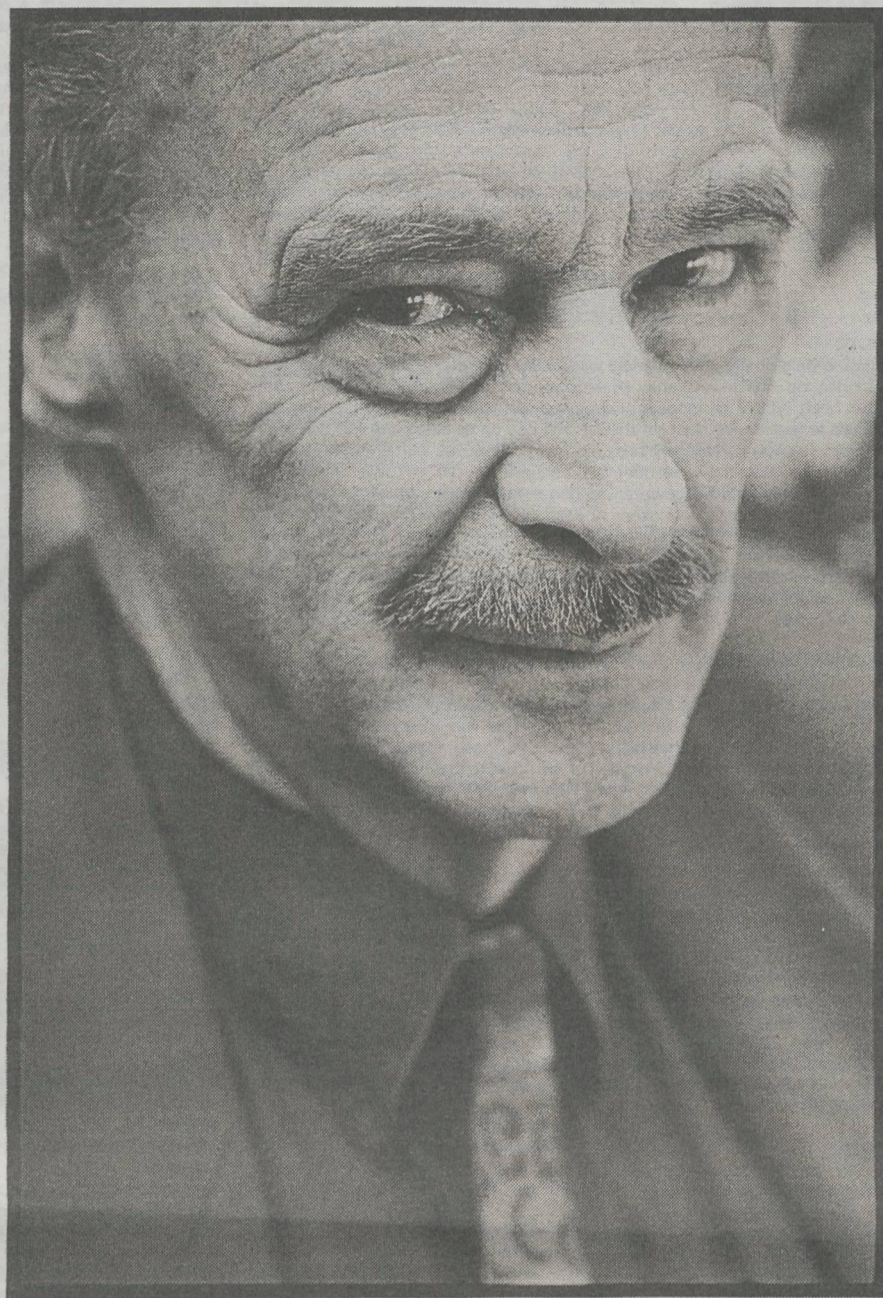
Akzo Nobel is headquartered in Arnhem, the Netherlands. The company employs 70.000 people and has activities in more than 60 countries. In 1996, consolidated sales aggregated NLG 22.4 billion. Working at Akzo Nobel means a career in a market-driven and technology-based company, serving customers throughout the world with healthcare products, coatings, chemicals, and fibers.
Akzo Nobel nv, Corporate Communications, P.O. Box 9300, 6800 SB Arnhem.

Prof-
De
Na anat
jaar late
van dez
psychol
(1928),
eerste u
zijn af
zijn (pr
van Eise
juiste at
Zijn bel
ring dat
tair Neu
was nog
gegaan
"Dat Ho
het had
zeer ge
drie psy
gezet n
oorlogsh
militaire
Indones
ook nog
log. Da
dienst,
conflicte
stelling,
nen de
plicht,
krijgsm
geschaf
sie of d
hun wit
strepen
of je m
majoor-
tuurlijk,
gaan. N
pen ze
groepst
men ov
Dat was
chodran
geintro
was."
Het Mil
springp
de klini
tact me
Ursulak
product
nuwsp
en neur
de afde
"De kli
resseren
in begr
ment ir
ben du
de am
zorg. Il
opvoed
psychol
vens-
voerde
een eig
Tja wa
Vanwe
ook om
Maar d
de mul
artsen,
kaar, v
had ik
met ee
logisch
geheug
mogen
een fre
rijngro
man da
Dan wi
hand is
"In die
jaren z
mie, d
bij u
mense
geen l
cioloog

Prof. Joost Bremer houdt pleidooi voor meer attitude-onderwijs in geneeskunde

De patiënt is ook een mens

Na anatoom Jan Drukker vertrekt een jaar later opnieuw een 'dinosaurus' van deze universiteit. Medisch psycholoog prof. Joost Bremer (1928), een van de mannen van het eerste uur, houdt vrijdag 7 november zijn afscheidsrede. Een gesprek over zijn (professionele) leven, het zwaard van Eisenhower en het belang van een juiste attitude bij artsen.

Prof. Joost Bremer: "Psychiaters maken een enorme omweg, door die hele geneeskunde heen." (foto Philip Driessen)

Zijn belangrijkste eerste ziekenhuiservaring dateert van rond 1950, in het Militair Neurose Hospitaal te Austerlitz. Hij was nog vóór zijn afstuderen in dienst gegaan en werd er legerpsycholoog. "Dat Hospitaal bestaat niet meer, maar het had een hele goede naam en een zeer gekwalificeerde staf, waaronder drie psychoanalytici. Destijds was het opgezet naar het voorbeeld van Engelse oorlogshospitaal. De patiënten waren militairen met oorlogsneurosen, veel uit Indonesië, uit de politionele acties, maar ook nog wel van de tweede wereldoorlog. Daarnaast mensen uit de gewone dienst, met autoriteitsconflicten, vaderconflicten. Het was een erg voorlijke instelling, ook in die militaire context. Binnen de muren bestond er geen groetplicht, terwijl die in de rest van de krijgsmacht pas in de jaren zeventig is afgeschaft. Wel herinner ik me een discussie of de artsen niet hun distinctieven op hun witte jas zouden moeten dragen. De strepen en balken dus. Zodat je kon zien of je met een kapitein-arts of met een majoor-arts te maken had. Belachelijk natuurlijk, en het is dan ook niet doorgegaan. Maar op therapeutisch terrein liepen ze zeker voorop. Ze deden er al aan groepstherapie, dat was uit Engeland komen overwaaien, en aan psychodrama. Dat was nieuw voor mij. Later heb ik psychodrama als therapievorm in Utrecht geïntroduceerd, toen ik daar assistent was."

Het Militair Neurose Hospitaal bleek de springplank te zijn die Bremer in '52 in de klinische wereld deed belanden. Contact met een arts die bij de Wassenaarse Ursulakliniek werkte, leverde hem een introductie op in diezelfde kliniek voor 'zenuwspecialismen': psychiatrie, neurologie en neurochirurgie. Hij werd er hoofd van de afdeling klinische psychologie

Lobotomie

"De klinische wereld was me gaan interesseren. Tegelijkertijd wilde ik me er niet in begraven, omdat de neiging tot isolement in die kringen nogal groot was. Ik ben dus daarnaast altijd actief geweest in de ambulante geestelijke gezondheidszorg. Ik ging werken bij een medische opvoedkundig bureau, als ontwikkelingspsycholoog, en bij een bureau voor levens- en gezinsmoeilijkheden. Verder voerde ik een aantal avonden per week een eigen psychotherapeutische praktijk. Tja waarom, dat deed destijds iedereen. Vanwege je zelfstandigheid en natuurlijk ook om bij te verdienen."

Maar de hoofdzaak was de kliniek. Ik wilde multidisciplinair werken, met kinderartsen, met psychiaters. Je leert er van elkaar, vooral als je je patiënten volgt. Zo had ik een man van achter in de dertig met een neurologisch probleem. Psychologisch gezien mankeerde hij niets, het geheugen was goed, het concentratievermogen ook, enzovoorts. Hij bleek echter een frontale tumor te hebben, mandarijngroot, achter het voorhoofd. Als zo'n man dan geopereerd wordt, ga ik kijken. Dan wil ik ook zien wat er precies aan de hand is.

"In die periode, ik heb het nu over eind jaren zestig, deed men ook aan lobotomie, dat was een geaccepteerde ingreep bij uitbehandelde dwangneurotische mensen. Want vergis je niet, die hebben geen leven. In die tijd was daar een socioloog die er aan leed. Als die man er-

gens vandaan wilde vertrekken lukte het hem bijna niet om zijn stoel uit te komen. Eerst moest hij vijf keer met elke hand de vingers knakken, daarna moest hij vijf keer zijn handen in de lucht steken, ga zo maar door. En als hij het niet geconcentreerd genoeg deed, moest het over want dan telde het niet. Vreselijk. Nee, lobotomie is niet dat er een stukje van de hersenen wordt weggehaald, het gaat om het onderbreken van circuits, er worden verbindingen doorgesneden. Het hielp wel, men ging er op vooruit, maar als patiënt moest je er ook wat voor inleveren. Je wordt onverschilliger, vlakker. De behandeling werd later controversieel, en ik zou me nu kritischer hebben opgesteld dan ik toen deed, maar goed, toen was het vanzelfsprekend. En de Ursulakliniek was een topcentrum, het hoorde erbij. Net zoals de electroshock, die overigens veel meer weerstanden opriep. In de Ursula was daar een vaste dag voor. Vrijdag, dan lagen er zo'n tien, twaalf patiënten klaar voor de shock."

Edelsmid

Hij komt uit een studieuze familie. Zijn vader was leraar natuurkunde en conrector aan het Utrechtse Bonifatius Lyceum, zijn moeder hoorde tot de eerste lichtingen vrouwelijke studenten. Ze haalde haar kandidaats Nederlands maar maakte de studie nooit af. Even had de scholier Joost Bremer getwijfeld of hij niet toch maar de edelsmederij in zou gaan. Zijn voorbeelden had hij om de hoek, zijn moeder stamde uit een geslacht van edelsmeden en zijn ooms beoefenden het vak nog steeds. En op niveau. Als Bremer hier in Maastricht iets van ze wil zien hoeft hij maar naar de Onze Lieve Vrouwekapel te lopen: de kroon van de sterre der zee komt uit het atelier van zijn ooms. Net als de Lambertuskop in de gelijknamige kerk aan het Emmaplein, die met elke heiligdomsvaart door de

stad wordt rondgedragen. "En koningin Wilhelmina heeft president Eisenhower eens een gigantisch zwaard aangeboden, met een banderol van goud, edelstenen in het gevest, een fantastisch ding. Ook van mijn ooms. Toen een paar jaar geleden Eisenhowers dochter hier in Nederland was heb ik haar ontmoet en gevraagd of ze er nog iets van wist. Het ligt in het Eisenhowermuseum, zei ze."

Maar het ambachtelijke was niet wat Bremer zocht. Hij wilde een meer intellectuele uitdaging, in combinatie met de wens "om mensen door hun problemen heen te helpen. Mijn ouders hadden liever gehad dat ik medicijnen ging studeren, maar de somatische, organische kant trok me niet zo. Ik was meer geïnteresseerd in gedrag, in de kwetsbaarheden van mensen. En filosofie fascineerde me ook, daar zat toen nog veel van in de studie."

Geen psychiatrie?

"Nee, geen psychiatrie, dan werd je toch eerst arts en dat wilde ik niet. Ik vind dat psychiaters een enorme omweg maken, door die hele geneeskunde heen. Wat doen die nu later nog met dermatologie, met KNO, met chirurgie? Dat is ook de reden dat ik hier in Maastricht de studie geestelijke gezondheidskunde heb opgezet. Dat is een shortcut waar je al die geneeskundige ballast weg laat."

Gasthuis

Hij woont in een curieus roodgeverfd pand aan de Hoogbrugstraat: een voormalig middeleeuws gasthuis.

"De geschiedenis van ziekenhuizen fascineert me, ik heb er al eens over gepubliceerd. Van dit huis ga ik de geschiedenis schrijven als ik gepensioneerd ben. De gasthuizen begonnen als toevluchtsoord voor daklozen en zieken, later namen de kloosters het over. In de achttiende eeuw kregen ze een negatieve bijklank, het was een plek waar je heen ging om dood

te gaan, een verbanningsoord bijna. Nu is het een gedwongen verblijfplaats waar je heen gaat als je behandeld moet worden en waar de maatschappij steeds meer naar binnen dringt. Kijk hier maar, in het azM, die hal is bijna een winkelcentrum. Maar dat is van recente datum, tot voor kort was de afstand tussen het ziekenhuis en de maatschappij groot. Bij Annadal had je van die slagbomen en deuren die je met veel moeite slechts met twee handen open kon trekken. Of kijk bij Vijverdal, daar was ook een slagboom, zelfs een soort douaniershuisje. Dat staat er nog, maar er zit niemand meer in."

Het thema van de afstand tussen ziekenhuis en maatschappij, tussen dokter en patiënt, loopt als een rode draad door zijn afscheidsrede heen. Waar de communicatie tussen beide werelden faalt, waar artsen en patiënten elkaar niet (meer) begrijpen, ontstaan ergernis, teleurstellingen en conflicten. En zal ook de behandeling minder effectief zijn, zegt Bremer. Hij refereert in zijn rede aan het paradoxale fenomeen van de groeiende therapie-ontrouw: patiënten vragen om medische hulp maar volgen de voorschriften van de artsen niet of niet volledig op. Een onderschat verschijnsel in de geneeskunde, meent Bremer, waarbij zijn vak, de medische psychologie, een rol kan spelen. Al was het maar door een bijdrage te leveren aan een betere attitude van de geneesheren. Bremer is op dat punt niet erg tevreden over de aandacht die attitude-ontwikkeling in het curriculum krijgt.

Bremer: "De faculteit wilde alsmat bewijzen hebben dat het effect heeft. En ook studenten - en juist degenen die het het hardste nodig hebben - verzetten zich er nogal eens tegen. Dat zijn de mensen die bijvoorbeeld chirurg willen worden. 'Een appendix lul je er niet uit, die snijd je eruit', zeggen die dan.

Klinici zijn niet gewend aan intervisie, zoals psychotherapeuten dat doen. Klinici bespreken hun patiënten en dat is het. Terwijl zo'n bijeenkomst eigenlijk iedere keer zou moeten eindigen met een bespreking van het eigen functioneren. Maar de kwaliteit van artsen, van individuen, is moeilijk ter sprake te brengen. Je eigen vak, dat hoor je te kunnen, luidt de overheersende houding. Vooral in chirurgie heerst soms nog wel eens wat machogedrag. Het is natuurlijk een heroïsch vak, je redt mensenlevens, je moet snel beslissingen nemen en er is een sterke hiërarchie. Daar kan dan ook die beroepsdeformatie ontstaan. Want hoe kan je sensitief en empathisch zijn, als je het volgende moment het mes in iemand moet zetten? Of neem artsen die vaginaal touché's moeten doen. Heel moeilijk allemaal, dan ga je over normale emotionele grenzen heen.

"Mensen uit de 'snijdende vakken', die haal je er bij wijze van spreken zo uit. Ik heb even overwogen om voor deze rede een typologie te maken van specialismen en hun beoefenaren. Je kunt het namelijk aan ze zien, al aan de manier waarop ze door de gangen lopen. Een chirurg is geen kinderarts, een gynaecoloog is een ander type dan een orthopeed.

"Maar dat is een zijpad. Waar het mij om gaat, is dat een mens, een patiënt, niet gereduceerd wordt tot zijn organische substraat. Bij de huisarts ben je nog een persoon met de context van je gezin en je buurt, op de poli ben je hooguit nog een individu en na opname ben je zelfs dat niet meer, dan loop je kans louter een orgaanstelsel te worden. Tegen dat soort reductionisme in de geneeskunde wil mijn vak een tegenwicht vormen."

Wammes Bos

Kopij voor het Bulletin inleveren bij onderstaande contactpersonen voor het gemelde tijdstip, in de week voorafgaand aan de publicatie. Met vragen of opmerkingen kunt u daar ook terecht.

FdCW (vakgr./comm./studiever.): I. van de Leur, Fac.Bur. Kapoenstraat 2, tel. 3883473.

FdEWB (vakgr./comm./studiever.): B. Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 3883705, voor vrijdag 12.00 uur.

FdG (vakgr./comm./studiever.): D. Hendriks, Fac.Bur. niveau 3, kamernr. 3224, UNS50, tel. 3881817, voor woensdag 12.00 uur.

FdGW (vakgr./comm./studiever.): D. Verheyen, Fac.Bur., niveau 1, kamernr. 1236, UNS50, tel. 3881739, voor woensdag 12.00 uur.

FdR (vakgr./comm./studiever.): A. Kessen, Bur. Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 3883003, voor vrijdag 13.30 uur.

Kennistechnologie (vakgr./comm./studiever.): M. van Wanrooij/ M. Geelen, Fac. Bur, Tongersestraat 6, tel.: 3883389, voor woensdag 12.00 uur

Psychologie (vakgr./comm./studiever.): A. Cuijpers / W. Schipper, Bur. Psych., DRT 10, tel.:3881886, voor vrijdag 12.00 uur.

Studenten (sport)ver./studentenpastoraten: Eva Rongen, Stud. zaken, Lenculenstraat 26, tel. 3883349, voor donderdag 12.00 uur.

Instituten behorend bij een faculteit: bij bovengenoemde facultaire contactpersoon.

Berichten die niet onder een van bovenstaande categorieën vallen: Observant tel: 3883174

A.GEMEEN

Promotie van R.D. Mönning

R.D. Mönning verdedigt op 7 november, om 12.00 uur, zijn proefschrift 'Betriebsfortführung in der Insolvenz'. Prof.dr. G.W. Mincke en prof.dr. W. Uhlenbruck (Univ. Köln) zijn de promotoren.

Promotie van mr.dr.s. J.E. Boers

Op 7 november, om 14.00 uur, verdedigt mr.dr.s. Boers zijn proefschrift 'Composition and proliferation of normal human tracheobronchial mucosa'. Prof.dr. J.W. Arends is de promotor, dr. F.B.J.M. Thunnissen is co-promotor.

Afscheidsrede van prof.dr. J.J.C.B. Bremer

Prof. Bremer neemt op 7 november, om 16.00 uur, i.v.m. zijn emeritaat afscheid als hoogleraar Medische Psychologie bij de Faculteit der Geneeskunde. De titel van de afscheidsrede is: 'In medisch-psychologisch perspectief'.

Informatiebijeenkomst Kwaliteit & Studeerbaarheid

Op donderdagmiddag 13 november a.s. staat het **probleemgestuurd onderwijs** centraal. Met een kritische blik zal gekeken worden naar de huidige ontwikkelingen, want is ons innovatieve onderwijssysteem niet nodig aan een revisie toe? Job Cohen zal een lezing geven over "het succes van Maastricht". Gerard Mols zal praten over de ervaring van rechten met de grote toestroom van studenten. Kasper Boon promoot een nieuw onderwijssysteem voor technologisch onderwijs. Sjoerd Romme van Economie spreekt weer liever van zelfsturend onderwijs. Kortom, een levendige discussie over een boeiend thema! De bijeenkomst vindt plaats in de Feestzaal, Bouillonstraat 3 van 15.45 tot 17.30 uur.

PERSONEELSVENIGING UNIVERSEEL

Miss Saigon

P-Universiteit gaat 30 november naar Miss Saigon in Scheveningen. Het vertrek is om 14.00 uur vanaf parkeerplaats zuid, Uns 50. Er zijn nog enkele kaarten verkrijgbaar!

St. Nicolaas

30 november komt de goedheiligman weer naar de universiteit. Dit jaar ontvangt hij de kinderen in het **trefcentrum aan de Tongersestraat 53**. De ouders krijgen nog bericht om hoelaat de Sint de kinderen zou willen ontvangen.

12 1/2 jaar Universeel

Op woensdag 17 december verzorgt P-Universiteit een borrel in het Trefcentrum aan de Universiteitssingel 50.

-Dit om het 12 1/2 jarig bestaan te vieren. Vanaf 16.30 uur is iedereen welkom om te genieten van een drankje en een hapje.

Hoe meer zielen, hoe meer vreugde!

Kortingkaart

Als lid van P-Universiteit kunt u bij Lambert Smeets, kmr. 1.302 Uns. 50 een kortingkaart verkrijgen voor Verfland. Dit bedrijf voor alle soorten verf en behang en aanverwante materialen geeft maar liefst 25% korting op alle aankopen, behalve aanbiedingen.

STUDENTEN

Voor kopij: Eva Rongen, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 3883349, voor donderdag 12.00 uur.

DIENST STUDENTENZAKEN

Informatiebalie

Lenculenstraat 26, openingstijden: ma t/m do 11.00-12.30 en 13.00-16.00u vr 10.00-12.00u. De informatiebalie is telefonisch bereikbaar, tel: 043-3883354.

A.GENDA

06-11	Promotie mw.dr.s. E.M. Baarends, 14.00 uur, Aula Ts 53
06-11	Promotie drs. A. Lammertsma, 16.00 uur, Aula Ts 53
07-11	Promotie R.D. Monning, 12.00 uur, Aula Ts 53
07-11	Promotie mr.dr.s. J.E. Boers, 14.00 uur, Aula Ts 53
07-11	Afscheidsrede prof.dr. J.J.C.B. Bremer, 16.00 uur, Aula Ts 53
19-11	CARIM lecture 1997. Lezing prof. P.F. Davies "Endothelial Mechanotransduction

19-11	in Health and Disease", 16.00 uur, Blauwe Collegezaal, UNS 50. Info: secretariaat CARIM tel. 043-3881647
19-11	Lezing Psychiatrie van dr. D. Linszen, academisch medisch centrum Amsterdam "Behandeling van schizofrenie; onderzoek en praktijk", 16.30 - 17.30 uur, azM nivo 1, vergaderkamer 3. Info: mw. Y. Stevens tel. 043-3877440
20-11	Promotie ing. F.M.H.M. Dupuits, 12.00 uur, Aula Ts 53
20-11	Promotie S. Keman, MD, 14.00 uur, Aula Ts 53
20-11	Promotie drs. R.M.H. Wijnen, 16.00 uur, Aula Ts 53
21-11	Promotie E.M.M. Adang, 12.00 uur, Aula Ts 53
21-11	Dubbelinauguratie prof.dr. H.J.M. Peters en prof.dr. T. Broecker, 15.00 uur, Aula Ts 53
27-11	Promotie drs. H.A.M. Seelen, 16.00 uur, Aula Ts 53

28-11	Promotie drs. J.M. Groeneveld, 16.00 uur, Aula Ts 53
03-12	Lezing Psychiatrie van prof.dr. F. Verhulst, Sophia Kinderziekenhuis Rotterdam "Psychopathologie bij kinderen: een longitudinaal perspectief", 16.30 - 17.30 uur, azM nivo 1, vergaderkamer 3. Info: mw. Y. Stevens tel. 043-3877440
05-12	Promotie drs. G.G.M.C. Wolfs, 14.00 uur, Aula Ts 53
11-12	Promotie drs. A.P.J. van den Bosch, 16.00 uur, Aula Ts 53
12-12	Promotie drs. J.P.F.H.A. Simons, 14.00 uur, Aula Ts 53
12-12	Promotie drs. P. Doevendans, 16.00 uur, Aula Ts 53
17-12	Promotie mw.dr.s. I.M. Martinelli, 12.00 uur, Aula Ts 53
17-12	Promotie drs. H.J.M. Sixma, 14.00 uur, Aula Ts 53
17-12	Promotie drs. R.A.S. Ariens, 16.00 uur, Aula Ts 53

Sportkaarten en informatie over sport

Ook voor informatie over sport en het afhalen van de sportkaarten kun je terecht bij de Informatiebalie.

Bureau Inschrijvingen

Tel.sprekkur: ma t/m vr 09.00-10.00u. Adres: Lenculenstraat 26, tel: 043-3883979.

Studentendecanaat

Inloopsprekuren: di en do van 14.00-16.00u. Lenculenstraat 26. Tel.sprekkuren: ma t/m do van 13.30-14.00u. tel: 043-3883329.

Studentenpsycholoog

Voor een gesprek met de studentenpsychologen dhr. Ruud vd Berg of mw Heiny Elkes kun je een afspraak maken via de Informatiebalie, Lenculenstr. 26, tel: 043-3883354.

STUDENTENVERENIGINGEN, -ORGANISATIES

AIESEC

AIESEC is de grootste internationale studentenorganisatie in de wereld. Zij zit in 87 landen, op 740 Universiteiten en telt meer dan 50.000 leden. Door deze contacten heeft AIESEC de mogelijkheid om jaarlijks voor 5000 studenten een stageplaats te regelen. Verder richt AIESEC zich ook op de studenten, die niet meteen een stageplaats willen hebben. Zo heeft AIESEC de Carrièreweek, waarin studenten in contact komen met het bedrijfsleven. Of het Oriëntatietraject, waarin studenten worden gewezen op hun mogelijkheden, op hun eigen capaciteiten en hoe deze te gebruiken. Al deze projecten zijn er op gericht om de student slagvaardiger te maken. AIESEC wil niet alleen de student hulpmiddelen geven om hem/haar slagvaardiger te maken, maar wil de student ook iets meegeven van verschillende culturen. Dit wordt gerealiseerd door middel van de stages, maar ook door talenreizen, congressen en andere projecten. AIESEC is er voor de student.

IEG

The International Economic Game is een spel waarin je met een klein groepje het management vormt van een multinational. Je gaat investeren in een ontwikkelend land. Hier krijg je te maken met cultuur- en ook politieke verschillen. Het is aan jou om de juiste beslissingen te nemen. De winnaars van de eindronde zullen een fantastische internationale prijs in ontvangst mogen nemen. De voorrondes beginnen op vrijdag 12 november om 13.00u. in de AULA. Schrijf je vlug in op de AIESEC-kamer. Hier kun je ook voor meer informatie terecht.

Business Course Procter & Gamble biedt een fantastische business course aan. Voor meer informatie: **AIESEC-Maastricht, Abtstraat 4, kamer 2002/2004, tel: 043-388 3863.**

INTEGRAND

Integrand is een landelijke non-profit organisatie die bemiddelt tussen vergevorderde academici en pas afgestudeerden enerzijds en het bedrijfsleven anderzijds voor praktijkopdrachten. De opdrachten die Integrand aanbiedt zijn in alle richtingen voor zowel parttime als fulltime opdrachten. Op dit moment staan er een aantal opdrachten open in verschillende richtingen zoals Rechten, Organisatie, Marketing, financiering en berichtgeving, enz.. Tevens bemiddelen wij voor stages bij Mees Pierson, Procter & Gamble, en Moret, Ernst en Young en Morgan Stanley. Heb je interesse kom langs bij Integrand of bel! **Integrand Maastricht, Oude Tweebergerpoort 2 (naast America Today), tel: 043-388 33 97.**

KOKO

Bij KoKo is er de komende tijd weer veel te beleven:

- 6 nov. Mega Game X-perience
- 11 nov. Candor lustrum feest
- 19 nov. Rhino feest
- 21-23 nov. CieAIE eerstejaars weekend
- 25 nov. annorlunda feest
- 3 dec. Aen De Wan 1
- 4 dec. Ronald Giphart komt naar onze Kroeg

JFV OURANOS

Zwingelput 4, 6211 KH Maastricht tel. 043-3883071. Spreekuur iedere werkdag, behalve woensdag 12.30-13.30u.

* Borrel 6 november vanaf 21.00 uur in de Preuf

* Blokfeest op 13 november in de Momus

* Boekenbalie:

10 november-14 november 12.00-14.00u.

17 november-21 november 12.30-13.30u.

Boeken 1.2 + 2.2 + 3.2 LEDEN TOT 10% KORTING

* Actieve Leden gezocht.

Belangstelling? Loop even binnen tijdens het spreekuur.

S.I.B.

S.I.B. is een vereniging voor de hele universiteit. Wij organiseren o.a.:

- maandag 10 november een uitstapje naar het Afrika-centrum in Cadier en Keer, met Afrikaans **trommelen**. Vertrek om 19.30u. bij het tunneltje bij het MECC. Aankomst bij Maaik (3618635, kosten f 5,50).

- Het **weekend** van 15 en 16 november naar **Brussel**. Voor f 60,- heb je trein en overnachting. Voor meer informatie en aanmelden tot een week voor vertrek, bel Nicolien (3256511).

- Op 26 november vertelt Peter Ras over zijn reis door **Indonesië**.

Wil je een keer langskomen? Bel op maandagavond tussen 20.00-21.00u. naar de S.I.B.-kamer (3883500) of kom gewoon naar onze activiteiten.

Op zoek naar ons nieuwe café, zijn wij niet meer elke dinsdag in Van Sloun te vinden. P.S. Onze mensenrechten-club zoekt nog wat gezellige mensen, bel Armelle (3257069).

TAFELSTRAAT 13

Agenda Tafelstraat 13

ma. 10 nov. 20.00u. Open Avond Wereldreligies: Jodendom met drs. M. Hamburger; Groep Joodse verhalen, 1e keer.

di. 11 nov. 18.00u. Koorrepetitie; 20.00 u. Int. Tekenen

wo. 12 nov. 16.30u. Leren Mediteren; 20.00u. Toneelrepetitie

do. 13 nov. 17.00u. Vespermeditatie, St.Janskerk; 18.00 u. Tafelen (opgeven voor 12.30u.); 20.00u. Spiritualiteitsgroep; Poëziegroep. De groep "Joodse verhalen" komt zes keer bijeen om de 14 dagen op maandagavonden, belangstel-

lende studenten zijn welkom. Bel even: 321 56 51. Ook voor een gesprek ben welkom.

UNICONSULT MAASTRICHT

UniConsult Maastricht is een Academisch Adviesbureau gerund door en voor studenten en voert op projectmatige basis projecten uit voor bedrijven en instellingen. De doelstelling van UniConsult is tweeledig. Enerzijds wordt doctoraal studenten van de verschillende studierichtingen de kans geboden om tegen een goede financiële vergoeding relevante werkervaring op te doen, anderzijds stelt zij bedrijven en instellingen in staat tegen niet-commerciële tarieven gebruik te maken van de kennis die binnen de Universiteit Maastricht aanwezig is. Heb je interesse in een bestuursfunctie of wil je inschrijven in ons studentenbestand kom dan gerust langs op ons kantoor. UniConsult Maastricht heeft kantooruren van 9.00 tot 12.00 uur, maar hierna zijn ook vaak mensen aanwezig. UniConsult Maastricht is gevestigd in de Abtstraat, kamer 0.004 en haar telefoonnummer is 043-3883927.

CWSv.ORAKEL

* Orakel op INTERNET. Bezoek onze home page. Je kunt ons vinden op <http://www.Unimaas.nl/~orakel>.

EFM

EFM Algemeen

De economische Faculteitsvereniging Maastricht is een faculteitsvereniging met als doel het behartigen van de belangen van de studenten Economie, Economie, Fiscale Economie en Internationale Bedrijfskunde in de ruimste zin des woords.

EFM Displays

Voor informatie over EFM-activiteiten zie de EFM display op de eerste verdieping van Abtstraat 4. Deze display staat boordevol informatie over lezingen, bedrijf bezoeken, workshops en andere activiteiten van EFM en al haar aangesloten verenigingen en stichtingen. Verder liggen er inschrijfformulieren voor allerlei business courses en brochures over loopbaanperspectieven bij diverse bedrijven.

Alfa

6 november: Bedrijfsbezoek NedCar

Argyris

6 november: Bedrijfsbezoek NedCar
19 november: In-house dag Deloitte & Touche
26 november: In-house dag KPMG

COMAX

6 november: In-house dag AA en PW

12 november: Office meeting C&L

13 november: In-house dag ME&Y

19 november: Borrelpresentatie KPMG +Cap Gemini

20 november: Case study C&L

20 november: Mini symposium Management Accounting

26 en 27 november: Business Conference AA

Imperator

12,14,18 november: Take Off

19 november: IT day, Cap Gemini, KPN, ORIGIN

26 november: Internship Information Day

Reflex

Commissie Complementaire Geneeskunde organiseert het symposium: Ziekte wat maak je ervan? Hoe leef je met je ziekte? en Is ziekte toeval? Sprekers: Dr. van Turnhout (medisch oncoloog), R. van Elburg (patiënte), Dr. van Montfort (natuurarts), Jomanda (spiritueel medium), gespreksleider: Drs. H. van Laarhoven

De sprekers zullen eerst hun verhaal vertellen omtrent de bovengenoemde vragen. Daarna zal er een discussie plaats vinden met het publiek. Datum: woensdag 12 november, van 14.00 (ontvangst 13.30) tot 18.00 uur. Plaats: Auditorium Debeyplein 1. Entree: Reflex-leden f 7,50; niet-leden en aan de zaal: f 10,00. Voorverkoop: Vanaf maandag 3-11-1997 iedere werkdag tussen 13.30-14.30 uur in het trefcentrum, Faculteit Geneeskunde.

M.F.V. Reflex organiseert op woensdag 12 november in samenwerking met Agora een Feest. Dit feest zal gehouden worden in de Kadans (22.00-05.00 uur) en de BOB COLOR BAND zal optreden. De voorverkoop zal plaatsvinden op de faculteiten op de Universiteitssingel 50, de Tongersestraat 53 en bij de Kadans.

VBGGK organiseert op 18 november: INTEGRALE MASSAGE WORKSHOP

door Iris Stomp. Leden; f. 7,50/ niet leden; f. 12,50. Aanmelden kan via: inschrijffijst op VBGGKprikbord of bel 0434501008 (Jeanne Janssen)

N.B. Wie is geïnteresseerd in de **workshop** van 22 november over **traumatische ervaring van de hulpverlener door Ton Haans en Meta Daniëls?** Info: hierover is eveneens verkrijgbaar op het VBGGK prikbord of via 0434501008 (Jeanne Janssen).

Workshop VBGGK

VBGGK organiseert workshop op za 22 nov '97 met Meta Daniëls en Ton Haans (psychotherapeuten psychologen en ervaringsdeskundigen): 'Positieve en negatieve identificatie met de cliënt in de GGZ'. Over de mogelijke traumatische ervaringen van de therapeut in de therapeut-client relatie. Info en inschrijving: ma (9.30- 12.30) Heidi, 0433611855/ wo (15.30- 18.00) Jeanne, 0434501008.

BGK-Helix

gaat naar de Keuringsdienst van Waren
Het is best leuk om uit boeken te leren welke gezondheidsrisico's voeding met zich mee kan brengen. Het is nog veel leuker om in de praktijk te zien hoe gezondheidsrisico's van voeding onderzocht worden. BGK-Helix geeft studenten de kans om een kijkje te nemen achter de schermen bij de Keuringsdienst van Waren. Gun jezelf dit voorrecht en ga mee op dinsdag 18 november van 14.00 tot ongeveer 17.00. De kaartverkoop is in de week van 10 november in het Trefcentrum. Contactpersonen: Nienke: 3211417 en Laetitia: 3638635.

GVO-TRIANO

De studievereniging van GVO zoekt nieuwe (passieve en actieve) leden! Heb je interesse voor de Activiteiten-, Nieuwsbrief-, Sponsor- of Onderwijscommissie of wil je gewoon meer informatie, bel ischa 043-3219002. Ook hebben we nog blouses (koningsblauw, f50,-, one-size-fits-all), jaarwerk-stukbrochures (f1,50) en smoeleboeken (f1,50) in de aanbieding. Hiervoor kun je bellen naar Joske 043-3626223.

Faculteitsvereniging AGORA

Agora organiseert op woensdag 12 november in samenwerking met Reflex een feest. Dit feest zal gehouden worden in de Kadans (10.00-05.00 uur) en de BOB COLOR BAND zal optreden!!!!!!!
De voorverkoop zal plaatsvinden op de faculteiten Universiteitssingel 50 en Tongersestraat 53 en bij de Kadans.

RECHTstreeks

Afleiding nodig naast je studie? Wordt actief bij RECHTstreeks. In de diverse werkgroepen zijn nog plaatsen. (Mensenrechten, stuza facultair/landelijk, etc.) Voor meer informatie bel Daan 3253983, Pualani 3618297 of Eefke 3256099. Of loop even binnen bij Looiersgracht 12-14.

FIRST Maastricht

FIRST Maastricht is de studievereniging voor alle studenten fiscale economie en fiscaal recht. We houden ons bezig met het organiseren van, onder andere, lezingen, bedrijfsbezoeken en borrels. Daarnaast brengt FIRST vier keer per jaar het blad FIRM uit met daarin artikelen over allerlei interessante fiscale onderwerpen, verenigingsnieuws en verdere informatie.

De activiteiten die we de komende tijd organiseren zijn:

*11-11: Ledenborrel in Café de Swaan, Markt 68 vanaf 20.00.

*10-12: De tweede FIRST Fiscale Bedrijvendag!

Wil je meer informatie over FIRST? Bel dan dinsdags of donderdags tussen

Bulletin

11.00 en 12.00 naar de verenigingskamer: 043-3883588, of kom even langs: Looiersgracht 12-14, kamer 1002. Je kunt ook een van de volgende bestuursleden bellen: Theo Molenbrugge (043-3510422) of Roel Schrijen (046-4525299). Bezoek FIRST ook eens op internet: <http://www.unimaas.nl/~first>

AGENDA JSV IMPERATOR

Koop je boeken voor blok 2 bij JSV Imperator, leden krijgen 10% korting. Onze wekelijkse borrel nu in de Carillon, Markt 66, Kom ook!! Bezoek onze website: <http://www.unimaas.nl/~imperato>
Excursie naar de rechtbank in Roermond!! Schrijf je in bij de stand. Datum: woensdag 12 november.

INFORMATIECENTRUM VOOR STUDIE EN LOOPBAAN

ARBEIDSMARKT

TRAVIS: Zoek je werk en ben je visueel gehandicapt? Travis bied je een intensieve begeleiding waardoor je maximaal bent voorbereid op de arbeidsmarkt en een betaalde baan. Voor meer info: B. de Vries, projectcoördinator TRAVIS, 055-5800690.

Inlooppreekuur loopbaanadviseur: Voor vragen over je loopbaan kun je terecht bij de loopbaanadviseur Lieke Hobus op **maandag en woensdag van 11-12 uur, kamer 0.215, Bouillonstraat 3.**

BUITENLAND

ISEP (International Student Exchange Program): Sinds kort is de Universiteit Maastricht lid van ISEP, een organisatie met meer dan 225 leden, allen hoger onderwijsinstellingen uit de hele wereld die geïnteresseerd zijn aan internationale uitwisseling. **Werkwijze:** ISEP biedt de mogelijkheid om studies te volgen op undergraduate en graduate niveau in de VS (meer dan 100 colleges en universiteiten) en bieden zowel semester- als jaaruitwisselingen aan in bijna alle disciplines (m.u.v. geneeskunde). ISEP-deelnemers registreren zich als reguliere studenten aan de gastinstellingen, hebben dezelfde cursussen en opdrachten en nemen deel aan dezelfde activiteiten als de VS-studenten. **Kosten:** f 1.000,- per maand voor studie of onderzoek, huisvesting en maaltijden. **Voorwaarden** **deelname:** goede academische resultaten; minstens 1 academisch jaar afgerond vóór de uitwisseling; sterke academische achtergrond; voldoende taalvaardigheid (TOEFL-test score van 550 of hoger). **Interne procedure:** Via contactpersoon internationalisering van de eigen faculteit. **Aanmelden kan tot 1-12-1997.** Heb je nog vragen, bel dan tijdens de volgende telefonische gesprekken: ma. 10 nov. van 12.30-13.30u. wo. 12 nov. van 16-17u; ma. 17 nov. van 12.30-13.30u. Telefoon: 043-3883082.

Japan Prijswinnaars Programma (JPP): Ben je ambitieus en wil je kennismaken met de taal, de cultuur en het bedrijfsleven van Japan? Voldoe je aan de volgende **voorwaarden:** je studeert uiterlijk 1 september 1998 af; je cijfers zijn gemiddeld minimaal een zeven; bij aanvang van het programma ben je niet ouder dan 26 jaar; je beschikt over twee referenties; je hebt de Nederlandse nationaliteit. Meld je dan aan voor het JPP. **Aanmeldingsformulieren moeten vóór 31 januari 1998 binnen zijn.**

Bij het ISL kan men altijd terecht voor meer informatie tijdens de openingstijden: ma t/m do 11.00-16.00u. en vr 10.00-12.00u. Bouillonstraat 3.

STUDIUM GENERALE

ALMA open podium

SG haalt de banden aan met de universiteiten van Aken, Luik, Diepenbeek en Maastricht (ALMA) en organiseert een euronationaal open podium. Van elke universiteit zijn er twee deelnemers.
Vrijdag 7 november, 20.30 uur, Kumulustheater, Herbenusstraat 89. Toegang: f 2,50 (reserveren via Uitalie: 3505555)

Het begin van de moderne natuurkunde

Lezing door prof. dr. J. Hilgevoord, em. hoogleraar theoretische natuurkunde, Un. Utrecht. In de 17e eeuw vond de revolutie plaats die heeft geleid tot de huidige natuurwetenschap. De essentiële kenmerken hiervan worden besproken aan de hand van het werk van Kepler, Galilei en Newton. Aan de orde komen de planetenbeweging, de wet van de traagheid en de bewegingsleer en de zwaartekrachtwet van Newton. Hilgevoord gaat in op het deterministische aspect van dit nieuwe wereldbeeld en op het moderne begrip chaos. Woensdag 12 november, 20.00 uur, Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4.

LIFE-debatwedstrijd (voorronde)

De jaarlijkse debatwedstrijd wordt dit jaar gesponsord door het Limburg Institute of Financial Economics (LIFE). Dit jaar wordt er gespeeld door individuele studenten. Er is eerst een pleitonde voordat er gedebatteerd wordt. Loting bepaalt wie een stelling moet verdedigen of aanvallen. Een jury beoordeelt argumenten, opbouw en presentatie. Zij selecteert acht kandidaten die in de finale strijden om de eer en prijzen van f 350,-, f 200,- en f 75,-. Vrijdag 14 november, 21.00 uur, Foyer Kumulustheater, Herbenusstraat 89.

Open podium

Je kunt je nu al aanmelden voor het open podium, dat SG samen met SV Koko organiseert op vrijdag 12 december in het Kumulustheater. Tel: 043-3883541.

WETENSCHAPSWINKEL

De Wetenschapswinkel bemiddelt bij het vinden van student-onderzoekers voor onderzoeksvragen van niet-commerciële maatschappelijke organisaties.

De volgende onderzoeksvragen staan open:

- Ontwikkelen van een instrument t.b.v. zorgtoewijzingsysteem ergo-/fysiotherapie voor verstandelijk gehandicapten (VW).
 - Enkele onderwerpen vrouwenstudies (GW).
 - Marketingonderzoek voor een kamerbemiddelingsbureau (BE).
 - Behoeftonderzoek naar wegloophuis voor meisjes van 13 tot 18 jaar (FdGW).
- Ook afgestudeerden zijn van harte welkom.
Info: Wetenschapswinkel, Looiersgracht 14, tel. 3883120.

HOVO

Universitaire cursussen voor vijftigplussers, zonder toelatingseisen en zonder examenplicht; informatie en aanmelding bij coördinator HOVO-UM, tel: 3883550/3885131.

- * 7 nov: 10.45 - 13.00 uur, HOVO-college "Antropologie; een balans tussen natuur en cultuur" door dr. M. Roede en drs. C. Jansen-Rompen, Salon BOU 3.
- * 10 nov: 13.30 - 16.00 uur, onderwijsgroep "Rechten van de patiënt" door prof. mr. F.C.B. van Wijmen, kamer 5351 A, nivo 5, UNS 50 Randw.
- * 10 nov: 14.00 - 16.00 uur, onderwijsgroep "Wetenschap en filosofie: de revolutie in de zeventiende eeuw" door dr. E. Homburg, kamer 0.001 (kelder) Kap 2.
- * 11 nov: 10.45 - 12.45 uur, aanschuifcollege "Het woelige Weimar" door drs. P. Caljé, Statenzaal BOU 1-3.
- * 12 nov: 11.00 - 13.00 uur, werkgroep "Denkende dieren" door prof. dr. W. Kusters, Coronakamer TS 53.
- * 12 nov: 11.00 - 13.00 uur, onderwijsgroep "Opvattingen over wetenschap" door drs. F. Kusters, kamer 0.019 Kap 2.
- * 12 nov: 13.00 - 15.30 uur, onderwijsgroep "Verlichting en Romantiek" door prof. dr. L.M. de Rijk, kamer 0.019 Kap 2.
- * 12 nov: 15.00 - 17.30 uur, werkgroep "Onderzoeksproject Rechterlijke Archieven Maastricht" door prof. mr. A.F. Gehlen, Salon Bou 3.
- * 13 nov: 10.30 - 12.30 uur, HOVO-college "Bewegen en gezondheid" door dr. F. Verstappen, kamer 1205 UNS 50 Randw.

SPORT

Telefoon balie LV+S

Voor informatie m.b.t. sportkaarten, cursussen, evenementen e.d. kun je contact opnemen met de balie LV+S tel. 043 - 3883526.

Ochtendprogramma

Het donderdagochtenduur, aerobics en conditietraining, is in de winterperiode (1 nov.'97 - 1 apr.'98) verschoven naar de middag van 12.30-13.30 uur.

Trainingstijden veldvoetbal gewijzigd

De trainingstijden van het veldvoetbal bij D.B.S.V. in Sportpark Heugem waren op dinsdag van 18.00-19.30 uur. DIT IS NU: DINSDAG VAN 19.30-21.00 UUR.

Softballtraining

In de winterperiode vanaf 1 nov.'97 vind de softball-training plaats in sporthal Randwijck van 16.00-17.00 uur.

Softball

Het damessoftballteam is nog op zoek naar nieuwe leden! De training is elke maandag van 15.50-17.30 uur in Sporthal Randwijck. Interesse en gemotiveerd? Kom dan eens (vrijblijvend) kijken/meedoen of bel voor info: Nicole, tel. 3633139 of Lauke, tel. 3257279.

Aerobics-live

Woensdag 17 dec.'97 van 18.00-19.00 uur aerobics met live-band !!! Toegang gratis voor iedereen !!!

Nieuwe cursus zelfverdediging

Op 20 november a.s. start een nieuwe cursus zelfverdediging. Het zijn 8 lessen van 1 uur. Plaats: Sportschool Pierre Zenden. Tijd: 20.30-21.30u. Prijs: f60,- (sportkaart verplicht). Aanmelden bij de balie LV+S, Lenculenstraat 26.

UROS ATLETIEK

De trainingen zijn op dinsdagavond om 18.00u in sporthal Randwijck (conditietraining) en donderdagavond van 19.30-21.00u op de atletiekbaan bij Jekerdal. Kom eens mee trainen! Op het programma staat verder: ENCI-bergloop 9 november, Uros-borrel 13 november en pakjesavond op 4 december. Meer info bel: Masja 3620903 of Mieke 3637824.

ALMA-wintersport

Wil je hierover meer informatie?? Folders hierover kun je krijgen bij de balie LV+S, Lenculenstraat 26 en in de sporthal Randwijck.

MUSST

De MUSST is een overkoepelend orgaan van de Maastrichtse studentensportverenigingen, daarbij geven wij toernooien, evenementen en informatie daarover. Deze informatie kan je vragen aan een MUSST-bestuurslid die tijdens het info-ur aanwezig is op de MUSST-kamer (Lenculenstraat 26, boven LV+S). Het info-ur is elke dinsdag, woensdag en donderdag tussen 12.30-13.30u. Je kunt dan even langskomen of even bellen naar het volgende nummer: 043-3883080. Er kan dan bijvoorbeeld informatie gegeven worden over het een of ander op sportgebied, of je kunt je inschrijven voor de aankomende BATAVIERENRACE! Deze zal op 25 april plaatsvinden. De laatste inschrijfdatum hiervoor is al op 30 november, dus wees er snel bij! Voor andere vragen ben je natuurlijk ook welkom!

Maastrichtse Studentenvoetbalvereniging DBSV

Sinds dit jaar bestaat er voor het eerst in de Maastrichtse geschiedenis een heuse studentenvoetbalvereniging. Wij zijn de competitie gestart met meer dan vijftig leden verdeeld over drie teams, zowel prestatief als recreatief. Wij zijn nog steeds op zoek naar nieuwe leden. Wil jij voetballen, kom dan een keertje trainen op dinsdag of donderdagavond van 19.30 tot 21.00u op de sportvelden van DBSV in Heugem. Voor meer informatie kun je bellen met Robbert 3256317 of Rogier 3257695.

Cultuurwetenschappen

Voor kopij: I. van de Leur, Fac.Bur. Kapoenstraat 2, tel. 33883473.

De onderwijsbalie is wekelijks geopend op de volgende tijden:

maandag: van 15.15-15.45 uur;
dinsdag: van 10.00-10.30 uur;
donderdag: van 15.15-15.45 uur.
* N.B.: In de onderwijsvrije week van 24 t/m 28 november is de onderwijsbalie gesloten. Het onderwijsmateriaal voor blokperiode 3 kan worden afgehaald vanaf maandag 17 november tijdens de gebruikelijke openingstijden.

ATTENTIE 2e jaars studenten

Woensdag 12 november vindt de **tracévoorlichting** plaats van 12.00 -14.00 uur in de Spiegelzaal. Het programma, de brochure einddoctoraal en een inschrijfformulier ontvang je via je postvakje. Het inschrijfformulier kan worden ingeleverd tot UITERLIJK vrijdag 21 november.

INSCHRIJVEN ONDERWIJS 2e SEMESTER EIINDDOCTORAAL

Inschrijfformulieren voor onderwijs in het einddoctoraal 2e semester 1997/1998 worden in de week van 10 november verspreid via de postvakjes. Inschrijven kan tot UITERLIJK vrijdag 21 november.

Computerruimte CWS

De computerruimte is in verband met practica **gesloten op vrijdag 07 november van 09.00-11.00 uur.**

Mededelingen van de Examencommissie

De secretaris van de examencommissie is mevrouw Resi Peters. Het wekelijks spreekuur is op woensdagen van 09.00-11.00 uur kamer 0.029. Zij is telefonisch bereikbaar via telefoonnummer 043 - 388 3487 op **woensdag, donderdag en vrijdag.**

Studieadviseur

De studieadviseur van CWS is Thijs Hoex. Met ingang van september kan je bij hem terecht op het inloop-spreekuur, iedere dinsdag en vrijdag van 09.30 - 10.30 uur, kam er 0.038). Een afspraak voor een gesprek buiten het spreekuur kun je maken via de telefoonnummers 388 3616/3486.

Bureau Internationalisering

Het Bureau Internationalisering (kamer 1.027) heeft op maandag t/m donderdag spreekuur van 10.00-12.00 uur.

Economische wetenschappen en bedrijfskunde

Voor kopij: B. Staveaux, Fac.Bur., Tongerestraat 53, tel. 3883705, voor vrijdag 12.00 uur.

Wednesday November 12: Evaluation of the IM program

In 1988 the Maastricht University started offering the IM program to its students. Since then the world has changed, and so has the Maastricht University.

For the university these changes include the increasing popularity of international programs, the increasing number of students participating in exchange programs and the start of the IM program in 1994.

The IM board feels that it may be a good time to evaluate the IM program. For this reason an IM seminar will be organized to assess the current strenghts and weaknesses of the IM program and to discuss potential new initiatives and improvements. IM students are invited to participate in this seminar. It is held on Wednesday November 12, from 16.00h-18.00h in room 0090 Building Tongerestraat 53. Program of this seminar is as follows:

- 16.00-16.30 introduction by members of the IM board
- 16.30-17.15 workshop
- 17.15-18.00 feedback and discussion
- 18.00-19.00 drinks

Attendance and contribution by the IM students to this seminar are greatly appreciated. For further information about the seminar and for registration please contact Mieke van Zutphen, room 2075 Building Tongerestraat 53 (telephone 3883656), e-mail M.VanZutphen@MW.Unimaas.nl. The IM board hopes to meet many IM students.

Toetsperiode 2

Studenten kunnen zich via het ISS inschrijven voor toetsen van toetsperiode 2 tot en met vrijdag 14 november aanstaande. U wordt automatisch ingeschreven voor de toetsen van blokperiode 2 indien u bent verroosterd voor het betreffende onderwijs. Bovendien wordt u automatisch ingeschreven voor de herkansingen van toetsperiode 1 indien u heeft deelgenomen aan de eerste kans en hiervoor een onvoldoende heeft gescoord. In alle andere gevallen dient u zich zelf in te schrijven. Voor het al dan niet inschrijven voor de OAT-I (ook tot en met 14 november) verwijzen wij naar het toetsrooster van jaar 1 en 2.

Obligatory literature course 1.2

This academic year the obligatory literature for the course 1.2 (Economics, Fiscal Economics and Econometrics) "Competition in transportation" is: Robert H. Frank, Microeconomics and Behavior, third edition.

Economic Growth and Dynamics (2064V)

The course manual for Economic Growth and Dynamics (2064V) can be picked up at the secretariat for Macroeconomics (room 2.069).

Aan de studenten die hebben deelgenomen aan de vaardigheid 'Communicatie en leiderschap' (code 5032T)

Aangezien uit de evaluaties is gebleken dat de meeste deelnemers de vaardigheid zeer hebben gewaardeerd, willen wij jullie wijzen op de mogelijkheid de Leader Effectiveness Training, zoals ontwikkeld door Gordon, particulier te volgen. Voor meer informatie hierover kun je contact opnemen met mw Piety van der Nagel, secretariaat Organisatie (kamer 2.065; telefoon 388 3812)

Onderwijsprijs 1997

Ter bevordering van de kwaliteit van het onderwijs looft de faculteit jaarlijks 3 onderwijsprijzen uit: een prijs voor een structureel goedlopend project (f 15.000,-), een prijs voor een structureel goed functionerende tutor/docent (f 10.000,-) en een aanmoedigingsprijs (f 5.000,-). Wil jij een project, groep van medewerkers of medewerker nomineren, stuur dan uiterlijk **vrijdag 28 november a.s.** de kandidaatstelling (voorzien van een motivatie) aan Bureau Onderwijs (via de gele brievenbus bij Onderwijsbalie).

Macroeconomie en Economische Politiek (code 1203)

De verplichte literatuur voor dit vernieuwde basisdoctoraal blok is: Burda M. and C. Wyplosz (1997), Macroeconomics, A European Text, Oxford University Press. Prof. dr. J. Muysken, blokcoördinator

Reductiebureau

Het Reductiebureau is op de volgende tijden geopend: dinsdag, woensdag en donderdag van 10.30 tot 12.30. Eventuele extra openingstijden worden aangekondigd bij het Reductiebureau (kamer 0.007). Voor de laatste wijzigingen: <http://www.unimaas.nl/~reductie>.

Gezondheidswetenschappen

Voor kopij: D. Verheyen, Fac.Bur., niveau 1, kamernr. 1236, UNS50, tel. 3881739, voor woensdag 12.00 uur.

Voortgangstoets FdGW

Vrijdag 5 december a.s. wordt de voortgangstoets van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen afgenomen. Aanvang: exact 10.00 uur tot 14.00 uur. Vanaf 09.30 uur kunt u in de zaal plaatsnemen. Studenten die een extra vgt (moeten) maken kunnen zich tot 15 november 1997 inschrijven tijdens het spreekuur bij R. Devue, kamer 1.235. De voorlopige antwoordsleutel ligt om 14.00 uur aan de balie van Bureau Onderwijs, Uns 50. Gebruik een HB-potlood. Een geldige collegekaart is verplicht!; leg deze bij binnenkomst links vooraan gereed op uw tafel. Kom op tijd want na 10.00 uur wordt u niet meer in de zaal toegelaten. Tot een week na afname van de toets kunt u opmerkingen (1 opmerking per vel) in de rode brievenbus van Bureau Onderwijs depone ren. Let op! Gelieve uw antwoordformulieren in de zaal bij uw surveillant in te leveren!
Data van de volgende vgt's: 20 maart 1998 en 19 juni 1998.

Zaalingdeling Voortgangstoets GW studenten 5 december 1997

Sporthal De Heeg: GW deeltijd (vrijdag) studenten en MGK studenten. Sporthal Dousberg: alle andere GW studenten.

Voortgangstoets Milieugezondheidkunde (Sporthal De Heeg)

Vrijdag 5 december a.s. wordt voor alle studenten MGK de voortgangstoets van Milieugezondheidkunde afgenomen in sporthal De Heeg. Aanvang exact om 10.00 uur tot 14.00 uur. Vanaf 09.30 uur kunt u in de zaal plaatsnemen. De voorlopige antwoordsleutel ligt om 14.00 uur aan de balie van Bureau Onderwijs, Uns 50. Een geldige collegekaart is verplicht!

Stages Aidspreventie voor GVO studenten

- 1) 'Peer education' in het Limburgse jeugd welzijnswerk. Doel van de stage is een proces- en effectevaluatie, waarin peer education wordt afgezet tegen de gebruikelijke aidsvoorlichting door sociaal verpleegkundigen. Stage-instelling: GGD Midden Limburg. Duur: 6 maanden. Aanvang: zo spoedig mogelijk. Informatie: Angélique van der Kar (0475-311333).
- 2) Herziening 'Ziek van de Liefde'. In navolging van 'Lang leve de liefde' wordt 'Ziek van de liefde', een lespakket voor havo/vwo komend voorjaar herzien. Doel van de stage is de afstemming van het herziene programma op jongeren en onderwijspraktijk. Stage-instelling: SOA Stichting/UM GVO. Duur: ca 6 maanden. Aanvang: januari 98. Informatie: Herman Schaalma.
- 3) 'Le SIDA. Une maladie mortelle'. In opdracht van de EU voert GVO een evaluatie uit van een aidspreventiecampagne voor jongeren in Togo. Duur: ca. 6 maanden. Ingang: zo spoedig mogelijk. Informatie: Herman Schaalma, GVO, tel. 2882408, telfax +43 3671032, Department of Health Education, Maastricht University

Buro Internationale Betrekkingen Gezondheidswetenschappen

Heb jij de voorlichtingsbijeenkomst 28 oktober jl. gemist en ben jij toch geïnteresseerd in een kort studieverblijf in Amerika. Voor Gezondheidswetenschappen zijn twee plaatsen beschikbaar. Aanmelding dient voor 1 december a.s. te geschieden bij Annie Simon, Buro Internationale Betrekkingen, Kamer 1.301.

a

ACADEMISCHE BOEKHANDEL MAASTRICHT

Postbus 1611, 6201 BP Maastricht

- Economie/bedrijfskunde
- Rechten
- Cultuurwetenschappen
- Psychologie
- Geneeskunde
- Gezondheidswetenschappen
- Verplegingswetenschap

Bouillonstraat 12
t/o Oud-Gouvernement
(043) 3883015

P. Debyeplein 1
t/o Academisch Ziekenhuis
(043) 3671211

PROEFSCHRIFTEN WORDEN GOEDKOPER...

FORMAAT PROEFSCHRIFT 16,5 x 24 CM.

OMSLAG GEDRUKT IN ZWART MET EEN STEUNKLEUR
OP 250 GRAMS GESTREKEN PAPIER (GLANS OF MAT)

BINNENPAGINA'S GEPRINT (600 DPI) IN ZWART
OP 90 GRAMS HOUTVRIJ OFFSET PAPIER

AFWERKING GARENLOOS VERLIJMD

AANVRAAG ISBN NUMMER WORDT DOOR ONS VERZORGD

DE LEVERTIJD BEDRAAGT 15 WERKDAGEN
NA AANLEVERING PAGINA'S

UITNODIGINGSKAARTJES EN STELLINGEN ZIJN
BIJ DE PRIJS INBEGREPEN

ONTWERP OMSLAG OP BASIS VAN NACALCULATIE

ONDERSTAANDE PRIJZEN ZIJN EXCL. 6% BTW EN GEBASEERD
OP AANLEVERING VAN KANT EN KLARE PAGINA'S,
DIT KUNNEN ZOWEL PRINTS ALS DIGITALE BESTANDEN ZIJN.

pag.	stuksprijs per proefschrift					
	300	400	500	600	700	800
96	6,70	5,50	4,80	4,25	3,90	3,70
112	7,50	6,15	5,30	4,75	4,40	4,10
128	8,40	6,90	6,00	5,35	4,90	4,60
144	9,30	7,60	6,60	5,90	5,45	5,05
160	10,15	8,30	7,20	6,50	5,90	5,50
176	11,00	9,05	7,80	7,00	6,40	6,00
192	12,00	9,75	8,45	7,55	6,95	6,45
208	12,80	10,45	9,05	8,10	7,45	6,95
224	13,70	11,20	9,70	8,70	7,95	7,40
240	14,50	11,90	10,30	9,20	8,40	7,90
256	15,55	12,70	11,10	9,80	8,95	8,35
272	16,45	13,45	11,55	10,35	9,45	8,80
288	17,35	14,15	12,20	10,90	9,95	9,25
304	18,20	14,90	12,80	11,45	10,45	9,70

Unigraphic

DESIGN | PHOTOGRAPHY | PRINT

PETER DEBYEPLEIN 15, 6229 HA MAASTRICHT
TELEFOON 043-3883970, TELEFAX 043-3613824

GRAND CAFE

studentenschotels

f10,-

Taco's met aardappel-
schijfjes & salade
of
vispotje met tagliatelle

donderdag 6/11

(vandaag!)

Jazz-feest van
SV Circumflex met de
bands Qup en
Raise the Roof

Aanvang: 22.00 uur

MOMMUS

GRAND CAFE MOMMUS
VRUITHOF 8 MAASTRICHT
KORR. ADRES: POSTBUS 130
6200 AC MAASTRICHT
TELEFOON (043) 321 19 37
TELEFAX (043) 325 98 41

VERKIEZINGEN UNIVERSITEIT MAASTRICHT

Stemmen bij volmacht

Het kiesreglement voorziet in de mogelijkheid om bij volmacht te stemmen wanneer een kiezer denkt in de stemperiode niet zelf schriftelijk te kunnen stemmen.

Een verzoek tot het stemmen bij volmacht dient gericht te worden aan het Centraal Stembureau vóór vrijdag 14 november, 17.00 uur (dit in afwijking van de in het tijdschema opgenomen datum, die was vastgesteld op 31 oktober 17.00 uur). Een daartoe vastgesteld formulier kan opgevraagd worden bij het secretariaat van het Centraal Stembureau, tel. 043-3883166.

Degene die bij volmacht wenst te stemmen dient een kiezer te machtigen afkomstig uit dezelfde geleding van de desbetreffende kiezersgemeenschap.

Bij het verzoek om per volmacht te stemmen dient een verklaring te worden gevoegd waaruit blijkt dat de te machtigen kiezer bereid is als gemachtigde op te treden. Een kiezer mag per verkiezing niet meer dan één aanwijzing als gemachtigde aannemen.

Namens het Centraal Stembureau,
mr J.M.E. Derks, secretaris.

Universiteit Utrecht

Faculteit Geneeskunde

Binnen de faculteit Geneeskunde verricht het personeel taken op het gebied van onderwijs, onderzoek en patiëntenzorg. Naast de opleiding aan studenten geneeskunde, medische biologie en verplegingswetenschap, verzorgt de faculteit ook opleidingen tot arts en wetenschappelijk onderzoeker. De faculteit bestaat uit ca. 1100 medewerkers en 1700 studenten. De vakgroepen zijn voor een deel gesitueerd in het Wilhelmina Kinderziekenhuis en het Academisch Ziekenhuis in de Uithof.

Bij de vakgroep Chirurgie is plaats voor een

Staf- en research- manager orthopaedie (v/m)

U gaat werken bij de vakgroep Chirurgie en u gaat deel uitmaken van het Academisch Cluster Orthopaedie. De functie wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van prof.dr. A.J. Verbout en onder dagelijkse leiding van dr. W.J.A. Dhert. Er bestaan voorts functionele relaties met de stafleden orthopaedie, arts-assistenten, assistenten in opleiding (AIO's) en met het stafsecretariaat.

Uw taak bestaat uit het verrichten van organisatorische en beleidstechnische werkzaamheden in het kader van de academische research- en onderwijswerkzaamheden van de afdeling. De inhoud van uw functie bestaat uit: organisatorisch begeleiden van de wetenschappelijke projecten en clinical trials, deelnemen aan overige onderzoeksprojecten en voorbereiden van protocollen; participeren in automatiseringswerkzaamheden en het voorbereiden van het jaarverslag en andere verslagen t.b.v. onderwijs en wetenschap, zoals bijvoorbeeld het twee- à vierjaarlijkse visitatierapport (in het kader van de opleiding). U onderhoudt contacten met medewerkers van de afdeling, met andere afdelingen binnen het ziekenhuis, met patiënten en met onderzoekers bij andere universiteiten en bedrijven.

Wij vragen iemand op een (sub)academisch niveau. Wij denken aan een drs. gezondheidswetenschappen, algemene gezondheidszorg of iemand met een aantal jaren academische ervaring. U heeft basale kennis van computers (Macintosh en/of Windows) en software (MS Word, MS Excel, databases zoals Dbase of Filemaker) en belangstelling om u hierin te verdiepen. Voorts beschikt u over uitstekende sociale vaardigheden.

Wij bieden een aanstelling in tijdelijke dienst voor de duur van twee jaar met mogelijkheid van een eventuele verlenging. De omvang van de functie is 60%. Uw salaris bedraagt maximaal f 6 155,- (schaal 10, CAO Nederlandse Universiteiten) bruto per maand bij volledige aanstelling.

Heeft u belangstelling? Dan kunt u voor nadere inlichtingen contact opnemen met dr. W.J.A. Dhert, telefoon (030) 250 69 71. Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan de afdeling Personeel & Organisatie van de faculteit Geneeskunde, t.a.v. mevrouw M. van Bart, Postbus 80030, 3508 TA Utrecht. Vacaturenummer 61751.

Uw sollicitatie binnen 14 dagen, tenzij anders vermeld, richten aan de genoemde persoonsfunctie. Vergeet u niet het vacaturenummer te vermelden. De universiteit streeft ernaar dat vrouwen op alle niveaus even vanzelfsprekend vertegenwoordigd zijn als mannen. Bij voltijdse functie is invulling in deeltijd bespreekbaar. Er is een regeling voor flexibel zwangerschaps- en ouderschapsverlof; er is een subsidieregeling ten behoeve van kinderopvang.

Kennistechnologie

Voor kopij: M. van Wanrooij/M. Geelen, Fac. Bur, Tongersestraat 6, tel.: 3883389, voor woensdag 12.00 uur

Openingstijden Balie faculteitsbureau:
maandag van 12.00-13.00 uur
dinsdag van 12.00-13.00 uur
vrijdag van 12.00-13.00 uur
Spreekuur P. Brouwers: wekelijks dinsdag van 14.00-15.30 uur en op afspraak.

Rechtsgeleerdheid

Voor kopij: A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 3883003, voor vrijdag 13.30 uur.

Openingstijden onderwijsbalie BO
Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Openingstijden Bureau Internationalisering
Voor Nederlandse studenten, Erasmus-, Tempus- en Magister juris Communis studenten, spreekuur op ma-di-do-en-vr-ochtend van 10.15-11.15 uur, k. 0041, Nieuwenhof.

Afhalen roosters en onderwijsmateriaal
Op 6, 7, 10 en 11 november a.s. zijn de openingstijden van de balie i.v.m. het afhalen van roosters/onderwijsmateriaal als volgt: van 10.00-12.00 uur en van 14.00-16.00 uur.

Op bovengenoemde dagen zal er ook een roosterspreekuur plaatsvinden van 11.00-12.00 uur.
Plaats wordt nog nader bekend gemaakt.

Balie-assistenten gezocht!
Bureau Onderwijs zoekt studenten die aan het begin van de blokperiodes willen assisteren bij de uitgifte van het onderwijsmateriaal. Vergoeding: f 10,- per uur. Gegadigden moeten ruim tijd beschikbaar hebben in de laatste week voorafgaand aan een blok en in de eerste week van het blok.
Studenten die hiervoor in aanmerking willen komen kunnen bij de balie van Bureau Onderwijs een formulier ophalen waarmee zij zich kunnen aanmelden.
Uiterste inleverdatum: 1 december 1997. U krijgt voor Kerstmis bericht.

English Messages

FACULTY OF ECONOMICS AND BUSINESS ADMINISTRATION

Wednesday November 12: Evaluation of the IM program
In 1988 the Maastricht University started offering the IM program to its students. Since then the world has changed, and so has the Maastricht University. For the university these changes include the increasing popularity of international programs, the increasing number of students participating in exchange programs and the start of the IB program in 1994. The IM board feels that it may be a good time to evaluate the IM program. For this reason an IM seminar will be organized to assess the current strengths and weaknesses of the IM program and to discuss potential new initiatives and improvements. IM students are invited to participate in this seminar. It is held on Wednesday November 12, from 16.00h-18.00h in room 0090 Building Tongersestraat 53. Program of this seminar is as follows:
16.00-16.30 introduction by members of the IM board
16.30-17.15 workshop
17.15-18.00 feedback and discussion
18.00-19.00 drinks
Attendance and contribution by the IM students to this seminar are greatly appreciated. For further information about the seminar and for registration please contact Mieke van Zutphen, room 2075 Building Tongersestraat 53 (telephone 3883656), e-mail M.VanZutphen@MW.Unimaas.nl.

Examination period 2
Students can register in the ISS-system for examinations in examination period 2 until Friday, November 14th next. You will be automatically registered for the examinations of blockperiod 2 if you are registered for the corresponding education. Furthermore you are automatically registered for resits of testperiod 1 if you took part in and failed the first exam. In all the other cases you have to register yourself. For registration for the OAT-I (also until November 14th) we refer to the examination schedule of year 1 and 2.
Economic Growth and Dynamics (2064V)
The course manual for Economic Growth and Dynamics (2064V) can be picked up at the secretariat for Macroeconomics (room 2.069).
Obligatory literature course 1.2
This academic year the obligatory literature for the course 1.2 (Economics, Fiscal Economics and Econometrics) "Competition in transportation" is: Robert H. Frank, Microeconomics and Behavior, third edition.

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen richten aan de dienst PZ (Bouillonstraat 3, postbus 616, 6200 MD Maastricht). Interne vacatures gelden uitsluitend voor interne kandidaten (medewerkers UM en wachtdelders).

FdGW, vakgroep GVO

Student-assistent (m/v) 0.2 fte

voor 8 maanden bij de vakgroep Gezondheidsvoorlichting binnen het onderzoeksinstituut HEALTH ten behoeve van het World Health Organization Collaborating Centre for Research on Healthy Cities.

Taken: het beheren van het informatiecentrum en de bibliotheek; het ontwikkelen en bijhouden van de bibliografische databases; het assisteren in de produktie van de Newsletter; bijdragen aan de verdere ontwikkeling aan de homepage van het WHO CC RHC.

Functie-eisen: kennis van health promotion, healthy cities en WHO; een redelijke beheersing van de Engelse taal; grote organisatievaardigheid; computervaardigheden op het terrein van databases (Endnote en HTML); nieuwsgierigheid en affiniteit met onderzoek.

Vacaturnummer: 198

FdEWB, MERIT

Researcher M/F, full time

Regional Innovation policy
At MERIT there is a vacancy for an economist with an interest in innovation and regional policy. This position is open for one year, starting date 1-2-1998.

Description of function: The research will include participation in several projects of MERIT's Innovation Management in firms and regions' research team. This involves theoretical and field analyses on questions linked with the role of innovation in regional development, the support to regional authorities for the analysis of their regional innovation systems and the development of regional innovation policies, and work for the European Commission on the design of regional policies, notably under the Structural Funds.

Requirements: Previous research experience in fields related to regional innovation systems and policy analyses. Fluency in English and French are necessary, German an asset. Flexibility, team-spirit and autonomy are a must.

Salary: min. fl. 3.882,— and max. fl. 6.155,—.

Information: Web site : <http://meritbbs.unimaas.nl>, and <http://meritbbs.unimaas.nl/jan/rise.html>. Claire Nauwelaers (tel/fax: +32-10-45 45 90 or email: nclaire@arcadis.be).

Vacancy number: 199

FdEWB, Vakgroep O & O

Studentassistent m/v 0.2 fte

voor een periode van 12 maanden
Taken: het verrichten van literatuuronderzoek en het analyseren van rendementscijfers en andere evaluatiegegevens. Daarnaast het bieden van algemene ondersteuning aan de sectie bij onderwijsontwikkelingsactiviteiten en onderzoeksactiviteiten.

Functie-eisen: verwacht wordt dat je kennis en ervaring hebt met informatietechnologie en tevens met data-analyse (SPSS/Excel). Je moet zelfstandig kunnen werken. Uiteraard moet je een studie volgen aan de FdEWB.

Informatie: bij dr. W. Gijssels, tel. 388 3729 of 388 1127.

Vacaturnummer: 200

FdEWB, Berichtgeving & Financiering,

2 student-tutores m/v, 0.2 fte

bij de sectie Berichtgeving voor de periode van 1 januari 1998 t/m 15 juli 1998.

Taken: De werkzaamheden zullen verdeeld zijn over de periode 3 en 4 en bestaan uit het verzorgen van onderwijs, voornamelijk in jaar 1 en 2.

Vereisten: Een goede kennis van de Engelse taal (gesproken) en computervaardigheden zijn noodzakelijk.

Inlichtingen: zijn te verkrijgen via het secretariaat van de sectie Berichtgeving, tel.nr. 043 - 3883755.
Vacaturnummer: 201

AD, Dienst ISIS

beleidsmedewerker internationalisering m/v

bij Bureau Internationale Samenwerking (BIS)
In principe van 15 november tot 15 januari voor 0.3 fte, daarna tot 15 mei voor 0.7 fte, en van 15 mei tot 15 november 0.3 fte (Andere modaliteiten zijn in principe bespreekbaar).

Taken: Bijdragen beleidsvoorbereidende en coördinerende taken van bureau (o.a. advisering College van Bestuur, informatievoorziening aan faculteiten, secretaris Discipline Overleg Internationalisering, eindredactie Buitenland Bulletin), onwikkelen van schriftelijk en elektronisch voorlichtingsmateriaal op het terrein studeren in het buitenland, SOCRATEScoördinatie en ondersteuning aan het International Student Exchange Programme (samenwerking met VS).

Functie-eisen: Universitaire opleiding bij voorkeur communicatiekunde/p.r., uitstekende beheersing van drie talen (Engels, Duits, Frans), mondelinge en schriftelijke vaardigheden, accuraat, flexibel en zelfstandig, dienstverlenend ingesteld, werkervaring strekt tot aanbeveling, ervaring op terrein van het schrijven voorlichtingsmateriaal is voorwaarde, wp61/word en electronic mail (windows) en www, internationale ervaring en kennis van het pgo zijn een pre.

Salaris: maximaal fl. 6.155,— bruto per maand bij een full-time dienstverband (schaal 10).

Inlichtingen: mevr. C. Haumann, hoofd BIS, tel. 043-3883234/3082.

Vacaturnummer: 202

AD, Continuum

Bureauredacteur m/v 0,4 fte

Taken: U voert zelfstandig de administratie van het kwartaalblad Continuum. Daarnaast levert u in overleg met de hoofdredacteur een bijdrage aan de inhoud van het blad. U wordt speciaal belast met het verzorgen van het nieuwsgeedeelte, de mededelingen en de agenda's die ten behoeve van afgestudeerden en relaties worden opgenomen. Daarvoor onderhoudt u contacten met faculteiten, diensten en externe instanties zoals alumniverenigingen, die hun informatie in het blad willen plaatsen. U bewerkt hun kopij, schrijft zelf korte nieuwsberichten en assisteert bij de correctie van de overige artikelen. Tenslotte ziet u toe op de verzending van het blad en het bijhouden van het adressenbestand.

Vereist: een uitstekende taalbeheersing, een brede interesse en administratieve ervaring.

Salaris: min. f. 2.841,— max. f. 3.971,— (schaal 6).

Inlichtingen: De heer J. Herraets, hoofdredacteur, tel. 3883510

Vacaturnummer: 203

FdR, Metajuridica

Student-assistent m/v 0,2 fte

Taken: onderzoeksondersteuning van leden van de vakgroep metajuridica voor de periode van 1 december 1997 tot 1 mei 1998.

Werkzaamheden zullen na overleg met de betrokken medewerker en de vakgroepvoorzitter worden uitgevoerd.

Vereisten: goede studieresultaten, belangstelling voor metajuridica, computervaardig, communicatieve vaardigheden, zelfstandigheid en creativiteit in werken.

Inlichtingen: dhr. Nico Roos, vakgroepvoorzitter metajuridica, tel. 043 - 3883067/3020.

Vacaturnummer: 204

Second-year students IB

Starting on 27 October, Worldneth, Language Centre of Maastricht University, offers refresher courses to students whose entry level does not meet that required for the obligatory intensive skills training in block 2.A in German, French or Spanish. Participation in these refresher courses is not obligatory but strongly recommended in order to reach the required entry level for block 2.A. Students from other departments/faculties may also enrol.

The first meeting for all languages will be held on 27 October at Worldneth. Start: (morning) French: 09.00, German 11.00 and (afternoon) Spanish 13.00. Days and times will be determined during the first meeting (two 2-hour sessions each week). Those students who wish to diagnose their entry level in the language of their choice can do a take-home self-assessment test on 27 October. From Monday October 27th on, the self-diagnostic test for the second-year language courses in French, German and Spanish will also be available at the Education Desk. It is designed to test the foreknowledge of the student before starting with the language training in period 2A. The test is not compulsory, but a useful instrument to guide you in your study activities. Course price: NLG300 (min. number of participants 7) excl. materials. Registration and further information available at Worldneth, Minderbroedersberg 6 a, tel. 388 3950.

Education Prize 1997

In order to increase the quality of the education, the faculty offers every year 3 educational rewards: one prize for a structurally well-functioning project (Dfl. 15.000,-), one prize for a structurally well-performing staff member/tutor (Dfl. 10.000,-) and one incentive prize (Dfl. 5.000,-). If you want to nominate a project, a group of staff members or a single lecturer, please let us know by sending a letter (including a motivation for the nomination) to the Education Office before November 28th 1997 (through the yellow postbox near the Education Desk).

Exam Labour Market Structure and Economic Performance (IES, code 1315)

Due to restructuring of the IES second year program this block has ceased to exist. Third and fourth year students who failed to pass this block in previous years are offered an oral exam. As alternative options, however, you can choose to take the exam of either the new macro course 'Macroeconomics and Economic Policy' (code 1203) in period two or you can take the exam of the new micro course 'Markets Regulation and Welfare' (code 1209) in period three. Both new blocks use new textbooks. For any option you choose, contact E.R. de Regt as soon as possible (room 2086, tel. 3883809).

EFM Imperator offers for first year students IB, IES or IM:

- extra lessons mathematics and statistics
- summaries mathematics and statistics
- testbooks with 2 exams and answers for all knowledge and QM tests!

EFM Imperator also has testbooks for second year students IB, IES or IM. For more information please come to the Imperator office in the Abtstraat.

Reductiebureau

The Reductiebureau will be opened on Tuesday, Wednesday and Thursday from 10.30 till 12.30. Additional opening hours will be announced at the Reductiebureau (room 0.007). For last-minute changes: <http://www.unimaas.nl/~reductie>

FdCW

5 Tutoren

voor de blokken: 1.3 (Wetenschap en Filosofie: de revolutie in de Zeventiende Eeuw) - vacatures voor 2 onderwijsgroepen (bij de vakgroep Geschiedenis voor de periode van 1 december 1997 tot en met 1 februari 1998); 1.4 (Verlichting en Romantiek) - vacatures voor 3 onderwijsgroepen (bij de vakgroep Wijsbegeerte voor de periode van 1 februari 1998 tot en met 1 april 1998).

Taken: begeleiding van de onderwijsgroep.
Functie-eisen: In aanmerking komen WP'ers CWS met een part-time aanstelling; afgestudeerden in de Cultuur- en Wetenschapstudies; derden hogerejaarsstudenten CWS.

Kandidaten dienen de PGO-training te hebben gevolgd.

Aanstellingsomvang en salaris: voor part-time medewerkers CWS wordt de aanstelling (tijdelijk) opgehoogd; afgestudeerden krijgen een aanstelling als onderwijsmedewerker in schaal 10 (voor elke eerste groep twee maanden 0,2 fte, en elke volgende groep 0,1 fte extra); studenten krijgen een aanstelling als student-assistent (voor elke eerste groep twee maanden 0,2 fte, en elke volgende groep 0,1 fte extra).

Informatie: mr. drs. B.U.K. van Wersch, directeur van de faculteit, telefoon 043 - 3883488/3486, of met de blokcoördinator, dr. E. Homburg (blok 1.3), vakgroep geschiedenis, telefoon 043 - 3883495/3314 of dr. M. Doorman (blok 1.4), vakgroep wijsbegeerte, telefoon 043 - 3883475/3319
Vacaturnummer: 205

FdCW, Cinematheek

afgestudeerde CWS-er of ouderejaarsstudent CWS 0.5 fte m/v

voor een periode van 3 maanden voor het verrichten van een inventarisatie/onderzoek in het kader van de onlangs opgerichte cinematheek. De cinematheek is een samenwerkingsverband tussen Filmtheater Lumière, het Nederlands Filmmuseum te Amsterdam en de Faculteit der Cultuurwetenschappen.

Taken: Om optimaal invulling te kunnen geven aan dit samenwerkingsverband dient er een inventarisatie plaats te vinden van wat er momenteel binnen CWS reeds met audio-visuele middelen wordt gedaan en welke plannen er bij de staf leven (gebruik video in onderwijsruimten, betere vertoningen aan grotere groepen, echte films in plaats van video, eisen die aan een mediathek moeten worden gesteld). Tevens moet worden onderzocht hoe de contacten met het Filmmuseum van nut kunnen zijn voor CWS en hoe aspecten van CWS bruikbaar kunnen worden gemaakt voor de programmering in Lumière. Het onderzoek vindt plaats door middel van interviews met docenten, een analyse van het studieprogramma en gesprekken met Lumière.

Salaris: als student-assistent (studenten) of schaal 10-0 (afgestudeerden).

Inlichtingen: drs. J. Post, tel. 043-3883385

Vacaturnummer: 206

Aangeboden LIFT-vacatures:

100350 UD methodologie en statistiek, UM, 0,5 tot 1,0 fte, min. f3.882 max. f8.201

100351 netwerkbeheerder/systeembeheerder, rijkswaterstaat, 36 uur, schaal 9

100352 hoofd bedrijfsbureau, gemeente Heerlen, 36 uur, schaal 12

100353 medewerker documentair informatiebeheer en archivering, Open Universiteit, 32-20 uur, schaal 5

100354 docent Verpleegkunde, RBO mobiel, 0,5 fte, salaris in overleg

LUC-Diepenbeek:

Assisterend Academisch Personeel in de faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen.

Indien u belangstelling heeft voor een LIFT- of Diepenbeek-vacature kunt u nadere informatie verkrijgen via MUIS of bij het Bureau Mobiliteit, bou.3 tst. 3179 of p.deb. tst. 2207.

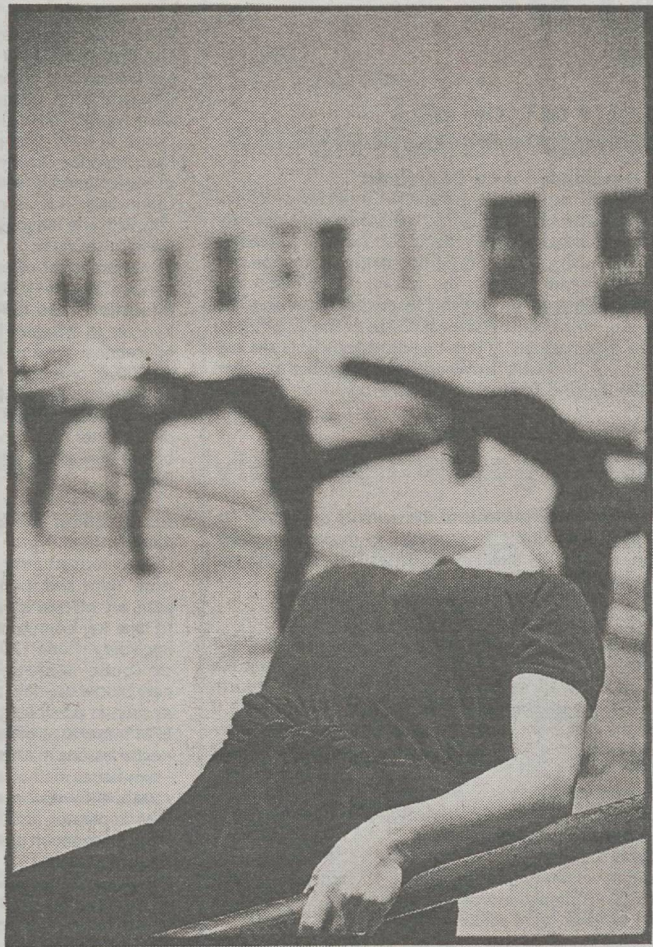
Sport op 14

“Hou je billen bij je”

Een hok vol balletmeisjes die zich in zwarte pakjes staan te sjorren. De droom van sommige impressionisten en van David Hamilton natuurlijk. Ze doen het echt: bukken met een rechte rug, de hals gestrekt, om een schoentje aan te trekken.

Eentje staat met haar rug naar de spiegel gedraaid, kijkt over haar schouder en trekt een bandje recht. En ze kwebbelen. “Heb jij toevallig een tailleband bij je?”, vraagt een laag uitgesneden pakje met een veel te ruime legging er overheen. Niemand heeft toevallig twee taillebanden in het rugzakje. Ze mag kiezen tussen de b.h. van buurvrouw links en het doorkijkomslagrokje van buurvrouw rechts. “Ach joh, laat het toch gezellig zakken allemaal”, luidt het advies als ze blijft zeuren. “Ja, maar dan ga je zo pulken.” Ze staat demonstratief te frunniken, een beetje ongelukkig grijnzend. “Je mag mijn sok proberen”, is het volgende aanbod. “Of mijn riem.” Het tutje staat daar maar, met de broekrand in de hand. Iemand anders trekt een witte boxeronderbroek over haar zwarte maillot. Even later staan vijftien jongedames aan de barre, in wat vroeger een kerkje moet zijn geweest. Er hangt nog een vage geur van wierook. Een mooie hoge ruimte, één wand spiegels, drie barres, met een voor dames voordelige belichting. Balletstudio Impulse. Rechttop als militairen staan de meisjes, de gezichten ernstig, de haren in paardenstaartjes. Er gaat op leven en dood geballet worden, dat voel je zo.

Bernadet Schouten, een kleine, tanige dame in een oversized T-shirt, laat er geen gras over groeien. “Vijfde positie”, roept ze meteen. “Coup de pied de fondue.” Fondue? Ik zal het wel verkeerd verstaan hebben. “Vijf, pliez, zes, zeven, taillez. Eventjes optillen, vijfenvetig graden.” Juf doet de oefening voor, de ijverigsten doen al mee. Het T-shirt is opgesierd met een smerig plaatje van een dame in een bontjas die op haar knieën ligt voor de kop plus bloederige rest van een zeehondje. “Hebikietsvanjeaan?” Het tempo is moordend. “Daar komt ie.” Juf heeft een bandje aangezet en de piano dreunt door de ruimte. De meisjes doen het nu allemaal zelf, zomaar, na één rondje al. Eentje aarzelt: welke hand moet nu naar boven? Ze eindigt keurig met gebogen armen voor haar lichaam, de vingertoppen wijzend naar elkaar. “Grand pliez, zeven acht, tendu, tweede positie. Blijf goed op je benen staan. Netjes met gestrekte benen af. Ja? O.k..” Weer een stukje piano. Er wordt zwijgend en geconcentreerd gewerkt. Met een elegante zwaai gaan de armen naar boven, bijna gelijk. Diep zakken ze door

Elegante buigingen en kekke knikjes (foto Philip Driessen)

de knieën en terwijl de muziek aanzwelt, beginnen ze een tweede rondje om de andere kant ook te oefenen.

“Ribbetjes Marijke.” Het tempo ligt niet helemaal gelijk. De temperamenten evenmin. Sommigen leunen naar achteren in een uiterst dramatische pose, anderen aarzelen nog. Dit moet je doen met complete inzet en overgave, dat staat toch eigenlijk het beste. Maar het is niet iedereen gegeven, en bovendien corresponderen de talenten van de dames soms volstrekt niet met hun uitrusting. Een gewelfd dikkerdje voor me blijkt in staat te zijn tot elegante buigingen en kekke knikjes, terwijl achterin de dame met het mooiste lichaam van het westelijk halfrond er bij staat als een onwillig paard.

“Jongens, die dingetjes aan het begin zijn tendu’s en geen jeter’s. Ja, hou je billen bij je. Niet naar achteren steken. Batement fondue.” Dus toch fondue. De meisjes blijven onbewogen doorzwaaien, strekken en buigen. “Nog een keer, attitude, zeven, acht, en die laatste mogen los.” Los van de barre. Wiebelig staan ze daar, op de tenen van één voet, het andere been achter zich gestrekt. “Developpez, relevez, mag je even plat.”

Deng, deng, deng, heftige accoorden. Een vreselijk pianostuk, een soort mars.

Maar het zwaait lekker. Sophie gooit met alle kracht haar been omhoog. Het hoofdje schokt mee. Verbeteren blik. Het is hier oorlog.

“Rechterbeen op de barre.” Ze liggen netjes dubbel over het been, strekken zich dan naar achteren. Een poging tot spagaat. Het wordt nu echt spectaculair. De piano doet de ploem ploem jenka, althans de eerste maten van de songfestivalhit anno jaren zestig. De meisjes daar-entegen doen jeter’s en tendu’s. “Jongens, durven we?” Ploem, ploem, gaat de piano weer. “En m’n hartje gaat van je rombombom”, zeurt het door mijn hoofd. “Watteer nu met je dij”, luidt de duistere instructie. “Spring, spring, spring niet.” Het valt niet mee de handjes netjes voor het kruis te houden tijdens het springen. Rode hoofden, gehijg. Ronde Sophie springt als een vlo op en neer, de handen wapperend. Nu moeten ze met een draai springen. De staartjes zwiepen in het rond. Een paar botsen op elkaar en gillen het uit. Juf snelt weer naar de apparaten om het gepingel opnieuw te laten horen. De meiden denderen als paarden door de zaal. “Nu durven ze, in de groep”, glimlacht juf.

Agnes Sommer

2-extra gaat swingend voor de top

Dat een streek waar onverstaanbaar Limburgs wordt gesproken, goede Nederlandstalige popmuziek voort kan brengen, bewijst de groep 2-extra. Afgelopen maandag verscheen de tweede cd van deze zevenmans-formatie die vol staat met luchtige en dansbare muziek. De sfeer op Tweesprong, zoals de cd is getiteld, doet denken aan bands als Toontje Lager of De Dijk. In 1992 begon de groep als duo, bestaande uit zanger/tekstschrijver Dominique Hendriks en toetsenist Peter Philips. Toen bleek dat de eerste demo nogal aansloeg, werd 2-extra uitgebreid tot zeven muzikanten. “Dat is toch wat spannender dan met z’n tweeën”, zegt Hendriks. “Er zijn nu meer mogelijkheden.” Met de naam Tweesprong geeft de band aan een keuze te hebben gemaakt. Op de nieuwe cd staan namelijk maar drie nummers in dialect, terwijl de eersteling van de Limburgers In de spiegel kieke, uit 1995 daar vol mee stond. Dit heeft te

maken met het succes van de band uit Klimmen. Frits Spits was erg enthousiast over het nummer Doe, maar adviseerde 2-extra wel om de single in het Nederlands uit te brengen, om op landelijk niveau door te breken. Om dus voor iedereen verstaanbaar te zijn, ging Hendriks ook Nederlandse teksten maken. “Uiteindelijk bevalt dat beter dan in het dialect schrijven”, vindt Hendriks. “Het is makkelijker om in te rijmen, het loopt lekkerder.” Sindsdien bereikte de band met het nummer Neem mij mee de 21e plaats in de Nederlandstalige top-30. De clip bij Alles voor je doen haalde niet alleen TV8, maar ook RTL4. Er was plotseling veel aandacht voor 2-extra. Wat oorspronkelijk als hobby begon, groeide uit tot een professionele bezigheid. Hendriks is nu fulltime manager en heeft sinds begin dit jaar een eigen label DomiMusic waar Limburgse bandjes op uitkomen. Een contract met platenmaatschappij Telstar,

die al eerder bands als Doe maar en Normaal onder haar vleugels had, legt de weg open naar nationale bekendheid. Met de nieuwste single met de toepasselijke naam Dansen -waarbij het inderdaad moeilijk is stil te blijven staan- hoopt 2-extra definitief door te breken. De band heeft al laten zien goede Nederlandstalige muziek te kunnen maken. De teksten zijn vrij eenvoudig en gaan meestal over herkenbare ervaringen als liefde of vakantie. De melodielijn ligt bij alle nummers lekker in het gehoor en is professioneel opgebouwd. De stem van Hendriks doet denken aan het ongepolijste geluid van Huub van der Lubbe, de zanger van De Dijk. Door het gebruik van drie blaasinstrumenten, wat de muziek een hoog swinggehalte geeft, heeft 2-extra toch een eigen stijl binnen het genre te pakken.

Lotte Asveld

Tweesprong; f39,90, bij alle platenzaken.

Agenda

donderdag 6 november

'Sabelrijgers' en 'Botvlees', toneel, Kruis van Bourgondië, 20.30
De Presidentes, toneel, Toneelacademie, 20.30
'Het Jazzfeest', SV Circumflex, Grand Café Momus, 22.00

vrijdag 7 november

Alma Open Podium, Kumulus Theater, 20.00
'Panta Rhei' en 'Metamorfosen', marionetten, Magisch Theaterje, 20.00
The Anatomy of King Lear, toneel, Thalia, Cellebroederskapel, 20.30
'Ik ga zeij waarheen zeij hij', dans, RAZ, Lüst Theater, 20.30
De Presidentes, toneel, Toneelacademie, 20.30

zaterdag 8 november

Slotconcert strijkersdag, werken van Dvorak, Elgar, Grieg en Andriessen, Conservatorium, 16.30
'Sabelrijgers' en 'Botvlees', toneel, Het Kruis van Bourgondië, 20.30
De Presidentes, toneel, Toneelacademie, 20.30

zondag 9 november

Zondagochtendconcert, werken van Schumann, Brahms en Hindemith, Vrijthoftheater, 11.30
Bonnefantententoonstelling, Bonnefantententoonstelling, 13.30
De avonturen van Jan Klaassen, Goois Poppentheater, Kumulus Theater, 14.30
Café chantant, Thei Dols en Manuel Spesh, Vrijthoftheater, 16.00

maandag 10 november

Wereldreligies: Jodendom, gesprek met Max Hamburger, Tafelstraat 13, 20.00
La Finta Giardiniera, opera, introductie-avond door Len van Schaik, Vrijthoftheater, 20.15
De Presidentes, toneel, Toneelacademie, 20.30

dinsdag 11 november

'Sabelrijgers' en 'Botvlees', Het Kruis van Bourgondië, 20.30
De Presidentes, toneel, Toneelacademie, 20.30

woensdag 12 november

Lunchpauzeconcert, piano, Vrijthoftheater, 12.30
Het begin van de moderne natuurkunde, lezing, Prof. Dr. J. Hilgevoort, Collegezaal Nieuwenhof, 20.00
'Sabelrijgers' en 'Botvlees', toneel, Het Kruis van Bourgondië, 20.30

Exposities

Karim Zoroufi Azar - schilderijen; Mondiaal Centrum, Cortenstr 4, t/m 14 nov, ma t/m vr 9.30-17.00
Gerry van der Linden - van Diesen - schilderijen; Annelies van Harteveld keramiek; Annetje van Verseveld - beelden en bronzen; Galerie Artisan, t/m 22 nov, wo en vrij 14.00-18.00, do 18.00-20.00, za 10.00-17.00
Hans Bartelet - beelden; Sander Philippen - foto's; Gal. Wolfs, Hoogbrugstr 6, t/m 22 nov, wo en vrij 14.00-18.00, do 18.00-20.00, za 10.00-17.00
Toon Truyens - schilderijen, Kamer van Koophandel, Maasboulevard 5, t/m 2 dec, ma t/m vrij 08.30-16.00
Waarom Charles Eyck? Met het oog op de natuur! - Natuurhistorisch Museum Maastricht - 8 nov t/m 4 jan, ma t/m vrij 10.00-12.30; 13.30-17.00, za en zo van 14.00-17.00

Films - Speelweek: 6 t/m 12 november

CINÉ-K, Bernardusstraat 13
Smilla's Sense of Snow, dag. 21.00

FILMTHEATER LUMIÈRE, Bogaardenstraat 40b

Trois Vies et une Seule Mort, dag. (beh. ma) 20.00

Gridlock'd, dag. 20.30

Broos, dag. 21.00; vr en za ook 22.30

Floating Life, dag. 22.00

Der Blaue Engel, ma 20.00

CINEMA PALACE, Wycker Brugstraat 1

My best Friend's Wedding, dag. 18.00 en (beh. ma) 21.15; za, zo en wo ook 14.30

Sneak Preview, ma 21.00

Mr. Bean, dag. 18.00

The Peacemaker, dag. 18.00 en 21.00; za, za en wo ook 14.30

Contact, dag. 20.45; za, zo en wo ook 14.30

PATHÉ MAASTRICHT, Wilhelmingsingel 39

Contact, dag. 17.15 en 20.45; za 14.50, 18.15 en 21.45; do, vr, zo t/m di ook 13.50

The Peacemaker, dag. (beh. za) 13.00, 15.40, 18.30 en 21.15; za 14.00, 16.40, 19.30 en 22.15

A Life less ordinary, dag. (beh. za) 18.45 en 21.05; za 19.45 en 22.05; do, vr, ma en di ook 13.20 en 16.20

The Lost World, zo en wo 13.00 en 15.30; za 13.45 en 16.30

My best Friend's Wedding, dag. (beh. za en wo) 18.55 en 21.40; za 19.55 en 22.40; do, vr, ma en di ook 13.25 en 16.10

Air Force One, dag. (beh. za) 18.35 en 21.20; za 19.35 en 22.20; do, vr, ma en di ook 13.05 en 15.50

Free Willy 3, zo en wo 13.45 en 16.00; za 14.00 en 17.00

George uit de jungle, zo en wo 13.45 en 16.05; za 14.05 en 17.05

Napoleon, zo en wo 13.45 en 16.10; za 14.10 en 17.10

Duimelijntje, wo 13.45

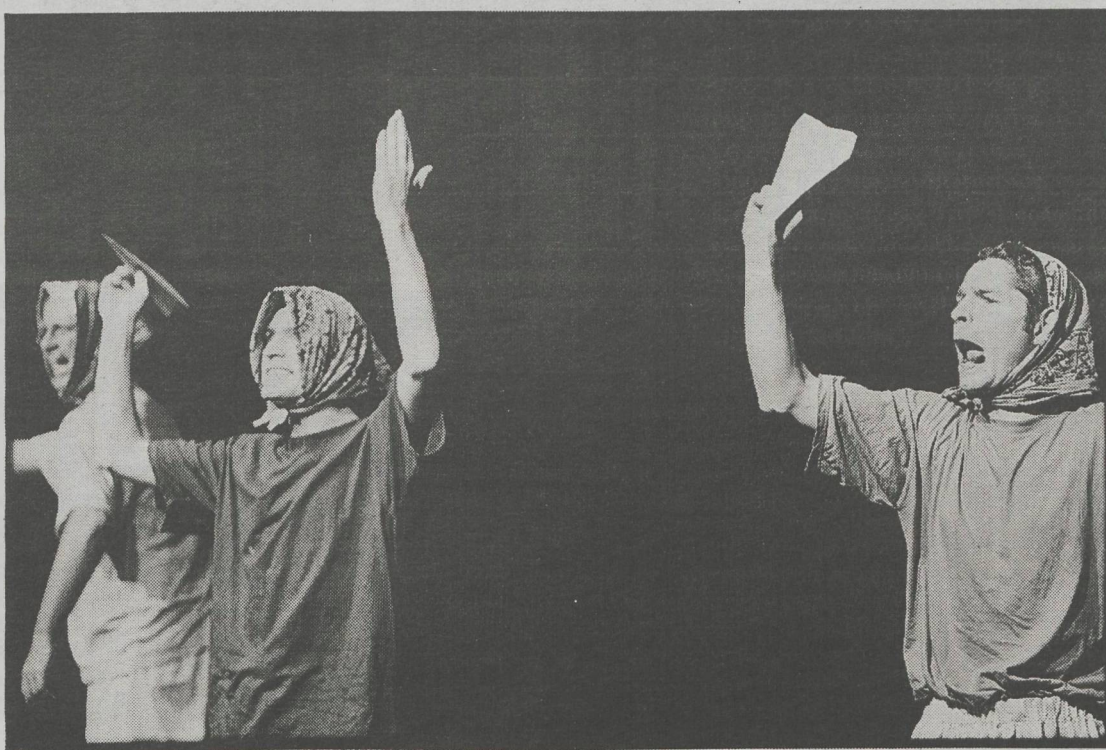
For Roseanna, dag. (beh. za) 19.05 en 21.30; za 20.05 en 22.30; do, vr, ma en di ook om 13.15 en 16.00

The Game, wo 18.45 en 21.30

Caberet in overvol Kumulustheater

De Solaria's brengen een avond vol teleurstellingen

"Dit examen bestaat uit acht opgaven, u heeft dertig minuten de tijd." Een lichtspot gaat aan en het publiek krijgt een verkeerssituatie uitgebeeld. "U rijdt met drie asielzoekers in uw auto op een carpoolstrook, mag dat?" Het licht gaat weer uit voor de bedenktijd. "Nee, met meer dan twee vluchtelingen moet U op de vluchtstrook rijden."

Als de wereld draait, en die *Geschwester Duivenboden* (Ansjie en Annet) doen mee aan het WK-volksdansen in Birckenstock. Met enkel een hoedje of hoofddoekje weten de Solaria's direct de juiste sfeer te maken. De pauze komt onverwacht, na amper

twintig minuten al. Herm Kisjes, één van de Solaria's: "We schrokken er zelf ook van toen we in de kleedkamer op de klok keken. Achteraf was er helemaal geen pauze nodig geweest." Toch zijn hij en collega's Huub Brinkhof en Joost Kadijk tevreden over de voorstelling. Het pu-

De Solaria's: niet maatschappijkritisch (foto Philip Driessen)

blik heeft zich vermaakt en daar gaat het hen om. Kisjes: "We proberen niet maatschappijkritisch te zijn. Er zit geen boodschap in of zo, we zijn immers van de generatie Nix." Toch kun je er wel van alles achter zoeken, geven ze ook zelf toe. Bijvoorbeeld de scène waarin een asielzoeker een test moet afleggen om te kijken of hij in aanmerking komt voor naturalisatie. Die hebben ze geschreven naar aanleiding van een voorstel van VVD-leider Bolkestein om buitenlanders een examen Nederlands af te nemen. In het algemeen blijft de toon zeer luchtig. De Solaria's: "We hopen dat het publiek het net zo naar z'n zin heeft als wij op het podium. Het is goedkoper om een avond naar onze voorstelling te komen kijken, dan om één of andere spirituele cursus te volgen." Maar cursus geven, kunnen de Solaria's ook. Iedereen in het publiek krijgt een vouwblaadje uitgedeeld voor spirituele origami. "We gaan uw problemen visualiseren. Dat blaadje bent u. Als u het dichtvouwt, ziet u hoe opgevouwen u zelf bent. Probeer uw emoties naar het papier te transformeren." De zaal vouwt braaf mee met de instructies van de cursusleidsters tot iedereen een vliegtuigje in de handen heeft. "We geven de emoties vleugels, we willen ervan af." Onder een regen van vliegtuigjes sluiten de Solaria's hun voorstelling af.

Judith Maas

1500 studenten feesten voor Ronald McDonald

"Ik kreeg er bijna tranen van in mijn ogen"

Geen leeuwen en tijgers in de tent van Circus Renz afgelopen donderdagavond. Wel ongeveer 1500 studenten die op Henk Westbroek en Antonie Kamerling zijn afgekomen. Beide artiesten zijn de publiekstrekkers van het tweede, door herendispuut Que Pasa georganiseerde *Fiesta del Toro*. De opbrengst (meer dan dertigduizend gulden) gaat naar het Ronald McDonald Huis Maastricht. "Iedereen cent. We worden er zelf niet beter van."

kende dansjes van de (echte) *Blues Brothers*, maar stoppen daar ook wat eigens in. Het dikke broetje friemelt steeds in zijn broek en de dunne vindt dat alle meisjes hun bh uit moeten trekken. Gedrag waarmee ze prima aansluiten bij de manier waarop Que Pasa zich elk jaar presenteert in het smoelenboek van de Disputenfederatie. De bluesbroertjes zijn ook dol op publiekpesten. "Everybody, put your arms in the air. Ugh, I can smell your armpits now." Als de tekst "Hero en de Heroes komen

er aan" boven het podium verschijnt, blijken meisjes met lieve gezichtjes opeens over vlijmscherpe ellebogen te beschikken. Een uur lang springt de blonde acteur over het podium en zorgt voor een energiek cover-optreden. Zijn stem is iel en lang niet altijd zuiver. *Backing vocal* Isa Hoes wiebelt iets te enthousiast voor de microfoon, zodat het publiek slechts flarden van haar tekst opvangt. Maar dat geeft niet. Vol overgave wordt er gedanst op nummers van The Doors en Kula Shaker.

"Ik ben wel niet zo mooi als hij, maar ik zing ook niet zo vals." Henk Westbroek - laatste artiest van de avond - kan het niet laten om ook nog even zijn mening te geven over het optreden van de ex GTST-ster. Als vervolgens iedereen heeft meegebruld met *Waar ze loopt te wandelen* en *Nooduitgang*, gaan om één uur de lichten aan. De afterparty in een goed gevulde Bonbonnière begint pas om vier uur leeg te lopen.

Maartje Krabbe

Scheurkalender wel erg wetenschappelijk

Leuke vragen, vervelende antwoorden

180708208868740480595165616440
590556627810251676940134917012702
1450056662540244048387341127590
8123033717818879665631820132148
80557. Stel, iemand vraagt je of dit een priemgetal is. Het enige antwoord dat je op dat moment waarschijnlijk te binnen schiet, is een wedervraag: "Waarom zou ik dat willen weten?" Hiermee is dan meteen de reactie beschreven, die de *Wetenschappelijke Scheurkalender '98* oproept.

De redactie van het natuur-wetenschappelijk maandblad *Natuur & Techniek* verzamelde naar eigen zeggen "de leukste en interessantste wetenswaardigheden." Die variëren van de ogenschijnlijk kinderlijk naïeve vragen van in de trant van Wie-weet-waar-Willem-Wever-woont tot Triviant. Van waarom bomen niet tot aan de hemel doorgroeien, tot welk voorwerp van Marie Curie nog steeds in een loden kluis bewaard wordt. Iedere week heeft een eigen thema, zoals de film-, de

supercomputers- of de logicaweek. Dat de kalender een produkt uit de lage landen is, blijkt wel uit de schaats-aardappel-kust- en zelfs Rijkswaterstaatweken. De werkelijk nieuwsgierigen moeten goed beslagen ten ijs komen om hun honger naar kennis te stillen. De vragen zijn interessant, maar de makers slagen er niet in om ze helder en eenvoudig te beantwoorden. Terminologie als mycoplasma, veroiden, nucleotidevolgorde, reactanten, heterogene katalyse en scintillatielicht is letterlijk aan de orde van de dag. Op de vraag hoe zout de zee is, wordt geantwoord dat dat afhangt van het promillage van allerlei goed in water oplosbare verbindingen die opgebouwd zijn uit positief geladen metaalionen en een negatieve zuurrest. En zo verstrijken de dagen, weken en maanden met meer vragen waardoor je je, ook als behoorlijk onderlegde burger, steeds meer een dom blondje voelt. Dit wordt dan weer gecompenseerd door het genadeloze gevoel voor humor dat de makers van het vuistdikke bundeltje aan de dag leggen. In de dikwijls toch al niet opbeurende periode van feestdagen

is de vraag op eerste Kerstdag wat de eindsnelheid is van een parachutist die zijn parachute niet openkrijgt. De tweede Kerstdag vraagt hoe de aarde aan haar einde zal komen. En als klap op de vuurpijl, is de vraag op 31 december hoe lang je moet lopen om, vanaf een willekeurige plek, uit het regenwoud van Brazilië te komen. Maar het is ook de vraag of het einde van het jaar door de lezer gehaald wordt. Een jaar wetenschappelijk verantwoord scheuren met plezier, lijkt slechts voor de echte bèta's weggelegd.

Marjan van den Berg

'Wetenschappelijke Scheurkalender '98' à f29,50 in boekhandel of te bestellen bij Natuur & Techniek.

P.S. Het bovengenoemde getal is géén priemgetal. De precieze berekening wordt u bespaard, aangezien het de betreffende wetenschappers een slordige 16 biljard rekeninstructies kostte op onder andere een Cray C90 supercomputer.

TV kijken

Omdat ik zelf geen TV heb, moet ik het hebben van de momenten dat ik stiekem op de kamer van mijn huisgenote kan zitten. De deur laat ik op een kier staan, dan kan ik precies horen wanneer de sleutel in het slot wordt gestoken. De kunst is om de TV dan zo snel uit te zetten dat het dichtslaan van de voordeur precies samenvalt met het dichtslaan van haar kamerdeur. Dan is het alleen nog een kwestie van de telefoon in de hal opnemen en doen of ik in een diep gesprek met mijn broer verwickeld ben. Natuurlijk vergeet ik niet om ook de bank even op te kloppen.

Om halfzes gaat mijn huisgenote altijd sporten, dan kan ik dus ongestoord naar '2 Vandaag' kijken, maar omdat daar niets aan is kijk ik iedere dag naar Jerry Springer. Tot mijn grote verbazing zag ik deze week hoe twee oude bekenden van mij bij hem in het programma zaten.

Eerst kwam Bert het podium op. Hij zei niet te weten waarom hij was uitgenodigd. Al vermoedde hij wel dat zijn vriend een verrassing voor hem in petto had.

Toen kwam Ernie de studio in. Inderdaad met een verrassing. "Je weet dat ik erg op je gesteld ben, en dat we samen veel hebben meegemaakt", begon Ernie zijn bekenenis, "maar ik heb al drie jaar iets met een ander." De zaal begon te joelen, en Bert verstijfde. Met zijn nasale stemmetje vroeg hij om opheldering. Ernie legde uit dat hij zich al jaren belemmerd voelde in zijn vrijheid. "Steeds als ik een idee heb, of er een lekkere rotzooi van wil maken, kom jij binnen om me de les te lezen", bisste Ernie. Jerry vroeg aan Bert of hij het niet aan had zien komen. Bert schudde zijn lange hoofd, terwijl je Ernie kon horen grinniken.

Na de reclame kwam ook Mart Smeets binnen, en ging naast Ernie zitten. Een jongen uit het publiek verweet hem dat hij zich niet in andermans relatie had mogen storten. Waarop Bert hevig begon te knikken. Maar Mart Smeets verweerde zich door te zeggen dat Ernie bij hem gelukkig was. Ernie hield zijn hand vast en zei dat hij best goede vrienden met Bert wilde blijven maar dat hij bij Mart het gevoel kreeg iets waard te zijn. Toen werden er over en weer verwijten gemaakt: over een dropveter die Ernie ooit oneerlijk verdeeld zou hebben, over het snurken van Bert, en over de keer dat Ernie met zijn drumband het duivennieuws kwam verstoren. Net toen Mart Smeets Bert op zijn bek wilde slaan, hoorde ik de sleutel in de voordeur glijden.

Simon

(foto Philip Driess)

En een prettige reis

Het kan nog héél véél erger. Het Maastrichtse echtpaar probeert al vanaf gisteravond 20.30 uur zijn woonplaats te bereiken. Tussen Schiphol en Amsterdam werd aan het spoor gewerkt - lokaal probleem, maar ze misten wel de laatste trein vanuit Amsterdam naar het zuiden. De nacht werd in een hotel doorgebracht.

Vanmorgen probeerden ze het opnieuw.

Om 9.32 sprongen ze in de ongelukstrein naar Maastricht.

Drie uur later staat die trein weer eens stil, in Eindhoven.

Zij huilt op een klapstoeltje en rookt veel sigaretjes.

Hij pevelt een mantra: "Nooitmeermetdetrain nooitmeermetdetrain."

BERICHT UIT MAASTRICHT

Door het tijdsverschil verloren we een nacht, en vooral mijn zwangere dame was bij de landing om 8.00 uur aan slaap toe. Omdat we een rustige treinreis wilden, kochten we een duur eerste-klaskaartje naar Maastricht.

Het ging zo gesmeerd. 19 oktober 1997. Na de afscheidslunch in de sushibar op 33th Street zoenden wij vriend Max vaarwel. Voor zijn appartement op Madison Avenue ontvouwde ik achteloos mijn rechterpink en gierend kwam een taxi voor onze neus tot stilstand. De gele Ford zoefde geruisloos naar Newark International Airport, het inchecken ging vlot, en met een moddervette zondagseditie van de New York Times waren we voordat we het wisten Airborn richting Skiphol.

Toen gingen de Nederlandse Spoorwegen zich met onze reis bemoeien (Dat Nederlandse staat cursief omdat al na anderhalve week New York de vaderlandse anarchie bijna niet meer te verdragen is: het kleine wandelingetje aankomstpier-station Schiphol biedt een vechtende meute bij de koffierband, een omgedraaide wegwijzer die volgens het onderhoudsdraaiboek pas weer in maart 1998 heromgedraaid mag worden, een volgepist treinstation en een geüniformeerde die daar niets tegen doet omdat hij nog in de nazorg zit van de laatste keer dat hij er iets van zei, waarop hij een klap in zijn gezicht kreeg. Mag die man niet schieten?)

Een half uur nadat we Den Bosch hadden moeten verlaten, staan we nog altijd stil, in een weiland tussen Utrecht en Den Bosch. Stil is nu heel stil, de trein maakt geen geluid. Raampjes worden opengedraaid en het enige hoorbare is het ruisen van de wind en om de tien meter een onverstaanbaar pratend hoofd. Dan komt er een mededeling. De intercom hapert, waardoor slechts flarden van het rampbericht te horen zijn. "Stroomstoring...wachten...bussen...Eindhoven..."

Neen Heer, niet nu, niet hier, niet bij ons.

Beetje rijden, beetje stoppen, stil. Kleine aanloop, afremmen, stil. Nog eens proberen, piepen, stop. Nagelbijten, hoofd uit raampje, niets zien, gissen, vloeken, medestanders zoeken. De coupé zit vol met Godmieljaar Sloajkutte en Karpèttepoppers roepende Maastrichtenaren, dus dat is niet zo moeilijk. Op station Den Bosch is de hel los. Een gigantische stroom vluchtelingen begint te lopen, en niemand weet waarheen. Wij zijn de spoorzoekers in een boosaardige speurtocht, waarvan alleen de NS weten waar hij eindigt. Dan klinkt uit de speakers de eerste cryptische aanwijzing: "De bussen staan aan de westzijde van het station."

Ik heb mijn kompas niet bij me. Het is ook bewolkt, zodat we de stand van de zon niet kunnen zien.

Wij zeulen met onze ongeboren vrucht en loodzware koffers naar de oostzijde (één trap op, één trap af). Geen bussen. De speaker geeft nu de tweede aanwijzing vrij: de bussen staan op de Parallelweg.

Ik heb ook mijn plattegrond van Den Bosch niet bij me.

In het hele station staat één NS'er, op de passerelle. De rest is massaal dergedoken in de kantine. De NS'er staat schuddebuikend van het lachen de zieligenstroom gade te slaan. We passeren hem nu voor de derde keer. Een reisgenoot begint woedend tegen hem te schreeuwen, de tranen in zijn ogen. De spoorbeambte krijgt nu helemaal de slappe lach, en proestend hikkend probeert hij haar te kalmeren: "Tut tut mevrouw, u gaat toch niet de schuld geven van die gebroken bovenleiding?"

Overwegend of ik de man zal doden, ontwaar ik in de verte een enorme mensenmassa, wachtend op geen enkele bus. Dat moet de Parallelweg zijn.

Middenin de zee van gestrande reizigers staat de tweede NS'er, nu met een gafaon. Zij is agressief en scheldt als iemand haar wat vraagt. Zij doet niet om enige orde in de duwende en trekkende chaos te brengen. Alleen de lichtersterkste wil zij overhouden. "Rennen! Rennen! Daar komt weer een bus", schreeuwt zij, om de tien minuten, als er één bus nadert voor twaalf duizend hopeloozen. De opgehitste meute begint dan over elkaar te vallen terwijl kinderen, bejaarden, zwangeren en zwaarbekofferden altijd te laat komen.

Na drie kwartier staan we in een volgepakte bus. Dit gaat goed, want zijn niet de spoorwegen.

In het station van Eindhoven moeten we weer rennen, want over twee minuten vertrekt de trein. We halen het net.

Na twintig minuten staat de trein nog altijd stil.

"We kunnen niet vertrekken, vanwege een tekort aan conducteurs", zegt de luidspreker.

"DAN GAAN WE ZONDER CONDUCTEURS!", klinkt het reizigerskoor, een stem, een trillend akkoord.

Na veertig minuten staat de trein nog altijd stil.

"U zult het wel niet geloven", probeert de luidspreker aarzelend. "Maar we kunnen niet vertrekken, want de deuren gaan niet dicht."

"DAN GAAN WE MET DE DEUREN OPEN!", zingt de trein in een perfecte capella. En vervolgens stort de coupé, die gevuld is met vooral oude Maastrichtenaren, zich in een crescendo van getier.

"Ik leg mijn voeten op de bank en doe mijn schoenen niet uit", bitst mevrouw Prevoo (71).

In een tel subliemeert het gevloek in een stille overeenkomst tussen de stationgenoten. We gaan die Kuthollenders een lesje leren. (Als het mis gaat bij de NS, zijn het altijd de kuthollenders).

"Wij gaan eerste-klas zitten, terwijl we een tweede-klas kaartje hebben", provoceert het echtpaar Duchateau (63 en 64).

"En ik ga mijn geld terug vragen." Meneer Frèrejean (misschien wel twintig) knikt nog eens krachtig met zijn besnorde hoofd.

"En ik rook gewoon mijn sigaretje, terwijl het hier verboden is om te roken", huilt de dame die al sinds gisteravond onderweg is van Schiphol.

Op dat moment komt de railtender de coupé binnen. De NS gaan weer gratis koffie uitdelen. Ik bereid snel een snedige opmerking voor waarmee ik de hele coupé aan het lachen krijg, die ik de verrader luid geroep zal toewerpen als hij mij een bakje spoorwegentrost gaat aanbieden, waarop ik gewoontegetroou om de prijs zal vragen en hij de blijde boodschap zal verkondigen dat deze geheel gratis is, vanwege het ongemankeerd.

"Koffie meneer?"

"Ja graag."

"Kijk eens aan meneer."

"Hoeveel is dat?"

"Twee vijfenzeventig meneer."

Verbijsterd trek ik mijn beurs.

"Dank u vriendelijk meneer en een prettige reis."

Wim Ortijs